

ЗАКУПАЧНЫЯ ЦЭНЫ НА СЕЛЬГАСПРАДУКЦЫЮ ПАВЫШАЦА НЕ БУДУЦЬ

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падчас рабочей паездкі ў Магілёўскую вобласць.

«Трэба шукаць скарачэнне затрат для паніжэння сабекошту», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. «Сёння мы бачым як бы дно цэнаў на нашу прадукцыю, — адзначыў Прэзідэнт. — Гэта значыць ніжэй апускаць цэны ўжо нельга».

Аляксандр Лукашэнка дадаў: «Рынак ужо знайшоў самы ніжні пункт раўнавагі, і на гэтым пункце закупачная цана на малака, якое мы цяпер прапануем гаспадаркам, — да 25 працэнтаў рэнтабельнасці. Гэта вельмі добрая рэнтабельнасць».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што адмова ад павышэння закупачных цэнаў — абгрунтаванае патрабаванне. «Гэта малака — не страты. А калі далей павышаць закупачную цану, то «лягучы» перапрацоўчыя прадпрыемствы», — растлумачыў беларускі лідар.

«Патаннела вуглевадародная сыравіна, патаннелі ўгнаенні — за кошт гэтага трэба імкнуцца зніжаць сабекошт, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Нават калі не браць у разлік гэта патанненне, то ў нашых гаспадарках ёсць яшчэ шмат пытанняў арганізацыі працы, за кошт якіх можна скараціць расходы, што дасць магчымасць знізіць сабекошт і выйграць у рэнтабельнасці».

Беларускія прадпрыемствы на перапрацоўцы малочнай прадукцыі павінны больш актыўна асвойваць замежныя рынкі. «Ёсць вялікія знешнія рынкі — Іран, краіны Паўночнай Афрыкі, Венесуэла, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Вы павінны дакладна ведаць, якая прадукцыя запатрабавана на іх». «Трэба захапіць гэтыя рынкі», — дадаў ён.

На думку Прэзідэнта, цяпер для такой маркетынгавай дзейнасці к'яроз спрыяльная сітуацыя, асабліва на рынках СНД.

Акрамя таго, неабходна развіваць прысутнасць беларускіх перапрацоўчых прадпрыемстваў у суседніх краінах, адкрываючы там філіялы, лічыць Аляксандр Лукашэнка. Ён адзначыў перспектывы стварэння такіх «апорных пунктаў вытворчасці» ў Смаленскай, Бранскай абласцях Расіі і ў паўночных рэгіёнах Украіны.

Беларускія кіраўніцтва робіць усё магчымае для пераадолення бар'ераў на замежных рынках.

Прэзідэнт нагадаў, што саміт «вялікай двадцяткі» ў Вашынгтоне прыняў у якасці ключавога рашэння адмову ад пратэжыянісцкіх мераў. «Буйная эканамічная дзяржава не павінна блакіраваць прадукцыю такіх дзяржаваў, як, дапусцім, Беларусь», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«І што мы бачым насаміром? Нават з Расіяй мы пастаянна ўзімаем гэта пытанне», — адзначыў Прэзідэнт. «Свабоду перамяшчэння тавараў трэба забяспечыць», — лічыць беларускі лідар.

Прэзідэнт нагадаў, што сёння самае глагоўнае пытанне для ўсіх суб'ектаў гаспадарання — пошук рынку збыту сваёй прадукцыі. «Гэта цяжкае пытанне, цяжкая праблема, якой урад займаецца пастаянна», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прадпрыемствы па перапрацоўцы мясной і малочнай прадукцыі за 2009-2010 гады павінны дабіцца безадходнага вытворчасці.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, на малакенапрацоўчых прадпрыемствах за гэты тэрмін п'юнасца павінна быць асвоена вытворчасць сухой сыроваткі. «Сыроватка не павінна злівацца ў каналізацыю», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка даручыў выдзеліць субсідыі ў памеры В3,7 млрд для ААТ «Абулін гладыш», каб тут была завершана адпаведная мадэрнізацыя. Для Магілёўскай вобласці ў цэлым субсідыя на гэтыя мэты складала В50 млрд.

Беларусь ні ў чым не збіраецца ашукваць Захад.

«Гэта нягэрабная балбатня апазіцыі аб тым, што быццам бы Лукашэнка ашуквае Еўропу», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Я нікога ніколі не збіраўся ашукваць, а заўсёды быў прыхільнікам сумленнай і адкрытай палітыкі. І ў Еўропе гэта сёння разуменне».

«Хачу падкрэсліць: ніхай ніто не думае, што я ў сваёй палітыцы кіруюся намерам дагэдзіць Захаду. Я раблю толькі тое, што выгадна нашаму народу або можа быць заўтра выгадна яму», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. «Выгадна нам сёння жыць з Еўрасаюзам у добрых цесных адносінах, на такім узроўні, як з Расіяй? Надзвычай выгадна. І гэта выгадна і нам, і Еўропе», — дадаў ён.

Прэзідэнт падкрэсліў, што сёння Беларусь і Захад імкнучыся рабіць канструктыўныя крокі ў напрамку адзін да аднаго. «Сёння Еўропа зразумела, што размаўляць з Беларуссю, дытукуючы ўмовы, нельга», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. У дэпартаменты з Захадам адбыліся змяненні, заходняя палітыка ўсё больш усведамляючы важнасць Беларусі ў плане стабільнасці рэгіёну, таму што наша краіна пераходзіць ад краіны Еўропы наркотыкаў, зброі (у тым ліку ядзерных элементаў), нелегальных мігрантаў. «Яны зразумелі, што лепш мець партнёраў сумленнага, прадказальнага чалавека, які гатовы рабіць канкрэтныя крокі ў адказ, і нават крокі на апер'яджанне», — сказаў беларускі лідар. «Мы гатовы ў інтарэсах нашага грамадства ісці і далей у гэтым напрамку», — дадаў ён.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што міністрам, якія маюць кантакты з еўрапейскімі палітыкамі, ён заўсёды раіць ні ў якім выпадку не абяцць еўрапейскаму боку тое, што беларускі бок усё роўна не зможа выканаць.

Аляксандр Лукашэнка пакрытыкаваў прадстаўнікоў так званай апазіцыі за тое, што яны фарміруюць для Еўропы неадэкватны спіс патрабаванняў беларускім уладам. «Яны склалі спіс петыцыю для чэшскага старшынства ў ЕС — у мяне гэты дакумент ляжыць на стала. І чэшскае старшынства сёння пачынае фарміраваць парадокс для адносінаў ЕС з Беларуссю зыходзячы з патрабаванняў гэтай так званай апазіцыі, якую вы і праз павелічальнае шкло не ўбачыце», — адзначыў Прэзідэнт. «Такі падыход перагавораў зусім не перспектывны», — дадаў ён.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Ва Урадзе

Кожны чацвёрты з загінулых на вытворчасці — будаўнік

Менавіта будаўнічая галіна — найбольш траўманеабеспечная ў краіне, было адзначана на Учаршнім пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў, на якім абмяркоўвалася выкананне Дырэктывы № 1, што заклікае ўмацаваць грамадскую бяспеку і дысцыпліну. Таму, на думку кіраўніка Урада Сяргея Сідорскага, гэтай галіне патрэбна эфектыўная сістэма бяспекі працы, якая павінна працаваць, як гадзінік — дакладна.

Пра тое, што будаўнічая галіна па-ранейшаму трымае сумнае лідарства па траўматызме, прайрамаваў прысутных міністр працы і сацыяльнай абароны Уладзімір Патупчык. Кожны чацвёрты з загінулых на вытворчасці — работнік будаўнічай галіны, і гэта пры тым, што колькасць занятых у будаўнічым сектары талікі 8 працэнтаў ад агульнай колькасці занятых у эканоміцы. Асноўная прычына — не тэхнічны стан вытворчага абсталявання, а менавіта чалавечы фактар. У першую чаргу абумоўлена гэта, лічыць Уладзімір Патупчык, невыкананнем кіраўнікамі і спецыялістамі сваіх прамых абавязкаў па забеспячэнні бяспекі падначаленых, а таксама надбайносна, безадказнасцю і недысцыплінаванасцю саміх падарпелых. Летась амаль 40 працэнтаў з колькасці загінулых знаходзіліся ў стане алкагольнага ап'янення. Асабліва «вызначалася» ў гэтым сансе Гродзенская вобласць, дзе 74 працэнтаў загінулых работнікаў былі нецярэзвымі.

Дарэчы, узнятую Уладзімірам Патупчыкам праблему ў сваім выступленні закрануў і міністр аховы здароўя Васіль Жарко, які паведамаў, што продаж усіх алкагольных напояў у пераарэліку на абсалютны алкаголь на душу насельніцтва ў 2005-2008 гадах узрос у 1,3 раза і склаў на выніках мінулага года 12,4 літра на кожнага беларуса. Летась, між іншым, рост продажу алкаголю ў параўнанні з 2007 годам склаў 5,5 працэнта. Паведаўшы ж беларускім вучонымі аналіз супастаўляючы продаж алкаголю з захваральнасцю і смертнасцю паказваў, што павелічэнне яго продажаў на 1 літр суправаджаецца ростам захваральнасці алкагалізма на 15 працэнтаў, алкагольнымі псіхозамі — на 18,5, агульнай смертнасцю — на 2,6, ростам алкагольных атручванняў — на 11 працэнтаў. Міністр зазначыў, што агульная колькасць пацыентаў, якія стаць на дыспансерны ўлік, за год узрасла на 2,1 працэнта і дасягнула 284 тысяч чалавек, сярод іх 35 391 жанчына.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЗІМОВЫЯ КВЕТКІ З-ПАД МАЗОЛЬНАЙ ДАЛОЌІ

«У кожнага чалавека бываюць моманты, калі ён знаходзіцца без справы, тады лепей за ўсё ўзяцца за іголку і ствараць прыгожае, — раіць жыхар гарадскога пасёлка Шаркаўшчына **Валерый КАВАЛЕНАК** і дадае: — гэта лёгка, цікава і карысна. Па-першае, гэтак, як вышыеш, ніколі не намалюеш. Па-другое, вышываеі могуць аздабіць інтэр'ер. Па-трэцяе, гэта — выдатны адпачынак. Па-чацвёртае...». Гаспадар гатовы працягваць пералік бяспрэчных пераваг немужчынскага занятку. Па сценях яго дома вісяць мнства вышытых крывжыкам малюнкаў, праз гадзіну-другую і твор, што ў руках, таксама зойме сваё месца ў хатнім інтэр'еры. А Валерый зоймецца прывычнымі для яго справамі. Ён, фатограф Дома быту, любіць сталаярнічаць і робіць выдатную мэблю. Вырошчвае кветкі ў садочку пад вокнамі і з захопленнем гадуе цэпалюбовія хатнія. Не лянуецца збіраць журавіны ўвосень і не супраць пасядзець ля Дзісны з вудкаю. Наогул, жыучы ў прыватным доме і трымаючы свойскую жывёлу, на волны час багаты не будзе. Але чым проста сядзець перад тэлевізарам, можна ўзяцца за незвычайны твор ці пачаць новы. Адзін шывок, другі, трэці... Глядзіх, на бялгюткім палатне пачынаючы распускацца кветкі. А якіх колераў! У мазольных руках Валерыя вышывакні набываюць адно да другога розныя адценні».

Перша сапрабна шыць крывжыкам у Валерыя Кавалёнка адбылася ў пятым класе ў вясковым школьным інтэрнаце. Выхавальніца прыхоўвала дзяцей — і дзв'ючынак і хлопчыкаў. І ў бацькоўскай хаце матуліны вышывакні ў рамках віселі — мода такая была. У суседняй вёсцы Германавічы, дарэчы, мужчына вышываў не горш за жанчын. Вышыў Валерый тады пару кватрацікаў і закінюў. І больш ніколі не ўгадваў. Але чатыры гады таму гэтакіх ж зімовымі вечаарамі, нібы вулкан з душы, рука сама пацягнулася да іголки. «У жшыці трэба ўсё паспрабаваць, — кажа Кавалёнка. — Але я хачеў даказаць сабе, што і гэта мне пад сілу».

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Антыкрызісная эканоміка 3 праблемамі. Але без узрушэнняў

Няпростыя ўмовы працы і ў той жа час адзін з найбольш нізкіх паказчыкаў заробкаў — не сакрэт, што адной з «праблемных» галін традыцыйна лічылася сельская гаспадарка. Між тым, што чакае аграрнікаў у будучыні, ці закранулі вытворцы і перапрацоўшчыкі сельгаспрадукцыі апошнія ўзрушэнні на сучасных фінансавых рынках, а таксама наколькі магчыма паступовае згортванне сацыяльных праграм на вёсцы? Аб гэтым — наша гутарка са старэйшым **Рэспубліканскага прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу Уладзімірам Фамічом НАВУМЧЫКАМ**.

— Папулярная тэма апошняга часу — сусветны фінансавы крызіс. Ці закрануў ён прадпрыемствы АПК?

— Мы наладзілі маніторынг стану сельскагаспадарчых і сельгасперапрацоўчых прадпрыемстваў, прычым сапраўды даводзіцца канстатаваць: дзе-нідзе адзначаюцца выпадкі скарачэння працоўнага дня, працоўнага тыдня, просьбы да работнікаў пайсці ў відпуск. Аднак гэта — выпадкі асобных. У цэлым жа казаць аб значных узрушэннях у галіне пакуль нельга. Сітуацыя не выходзіць з-пад кантролю.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

БЕЛАРУСБАНК
Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк», расположенное по адресу: 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32.
СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 25 ФЕВРАЛЯ 2009 ГОДА ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:
1. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.
2. О внесении изменений в решение внеочередного общего собрания акционеров ОАО «АСБ Беларусбанк» от 23.01.2009 г.
Акционеры ОАО «АСБ Беларусбанк» могут ознакомиться с информацией по вопросам повестки дня и заполнить бюллетень для заочного голосования (до 23 февраля), а также с решениями, принятыми внеочередным Общим собранием акционеров банка (после 25 февраля) по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, комн. 704(в), а также в филиалах — областных (Минском) управлениях, филиалах банка.
Дата окончания приема бюллетеней — до 23 февраля 2009 года.
Телефоны для справок: (8 017) 218 84 38, 218 87 72.
УНП 100325912.

Минский городской центр недвижимости
УП «Минский городской центр недвижимости» (продавец) совместно с ИМНС по Советскому району г. Минска
ПОВТОРНО ПРОВОДЯТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже подземного хранилища, пристроенного к подвалу ООО «Белкоминвест», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, 45, к. 1, общей площадью 107 кв.м.
Начальная цена снижена и составляет 161 611 000 рублей. Отвод земельного участка будет произведен Минской городской землеустроительной и геодезической службой. Объект продается без условий. Задаток в размере 10 % от начальной цены перечисляется на расчетный счет № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, код 153001331, УНП 190398583 УП «Минский городской центр недвижимости». Порядок проведения торгов оговорен в условиях проведения аукциона. Аукцион состоится 6 марта 2009 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления и необходимые документы принимаются по 5 марта 2009 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, ком. 6.
Контактные телефоны: 227 40 22, 227 48 36.
УНП 190398583

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЎ

ПРАМЫСЛОВАЯ ВЫТВОРЧАСЦЬ ВА УКРАЌНЕ ЗНІЗІЛАСА НА 16 ПРАЦЭНТАЎ

Тэмпы зніжэння прамысловай вытворчасці ва Украіне ў студзені 2009 года ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года паскорыліся да 34,1 працэнта, паведаміў Дзяржкамстат Украіны. У параўнанні са снежнем мінулага года прамысловая вытворчасць ва Украіне ў студзені знізілася на 16,1 працэнта.

ЕЎРАКАМІСІЯ: ЗОНА ЕЎРА НЕ РАСПАДЗЕЦЦА З-ЗА КРЫЗІСУ

Еўракамісар па эканоміцы і фінансах Хаакім Альмуніа выключыў магчымасць распаду зоны еўра ў выніку глабальнага фінансаво-эканамічнага крызісу, ва ўмовы якога не ўсе краіны — члены Еўрасаюза, якія перайшлі на адзіную еўрапейскую валюту, у стане прытрымлівацца агульнай манетарнай палітыкі. Паводле меркавання шэрагу экспертаў, адна або некалькі краін «еўразоны», у прыватнасці Грэцыя, могуць выйсці з валютнага саюза ў выніку дэстабілізацыя ўплыву моцнага еўра на нацыянальную эканоміку. «Еўра дапамагае вытрымаць штурм, забяспечвае абарону. Некаторыя так званыя «эксперты» абмяркоўваюць, будзе або не раскол у «еўразоне». Верагоднасць гэтага нулявая. Насамрэч за апошнія месяцы павялічылася колькасць краін, якія хочучь стаць яе ўдзельнікамі», — цытуе словы Альмуніа прэс-служба Еўрапарламенту.

ВА УКРАЌНЕ РЭФОРДНА ПАТАННЭЛІ СЕМАЧКІ

Сярэдні кошт насення сланечніка ва Украіне ў студзені 2009 года знізіўся на 62,1 працэнта ў параўнанні з коштамі студзеня 2008-га. Пры гэтым аб'ёмы продажаў гэтага віду прадукцыі выраслі ў 2,5 раза. Паводле звестак Дзяржаўнага камітэта статыстыкі Украіны, сярэднія кошты на прадукцыю раслінаводства ў студзені 2009 года знізіліся на 46 працэнтаў у параўнанні са студзенем 2008 года. Так, сярэдні кошт рэалізацыі пшаніцы за год знізіўся на 40,6

працэнта, жыта — на 44,2 працэнта, ячменю — на 43,3 працэнта.

У ПОЛЬШЧЫ РАЗЫЎІСЯ МЕДЫЦЫНСКІ ВЕРТАЛЁТ

У Польшчы развіўся медыцынскі верталёт, які накіроўваўся да месца буйнога ДТЗ на трасе Легніца — Вроцлаў. У выніку падзення верталёта загінулі двое выратавальнікаў. Трэці член акіпажа, медык, выжыў і дастаўлены ў адну з бальніц Вроцлава. Прычыны авіякатастрофы пакуль невядомыя. Паведамляецца, што верталёт зваліўся за некалькі метраў ад вясковай жылёй хаты.

Верталёт накіроўваўся да месца ДТЗ для аказання дапамогі цяжкараным жанчыне. На трасе Легніца — Вроцлаў з-за моцнай смугі сутыкнуліся больш за 10 аўтамабіляў. У ДТЗ пацярпелі 9 чалавек.

КАШПІРОЎСКІ МОЖА СТАЦЬ ВЯДУЧЫМ НОВАГА ШОУ НА НТБ

Тэлеканал НТБ рыхтуе прэм'еру новага ток-шоу з удзелам Анатолія Кашпіроўскага, паведамаў інтэрнэт-партал LIFE.RU. У прэс-службе НТБ гэтую інфармацыю каментавалі не сталі, спасылаючыся на тое, што «пакуль яшчэ рань». Як паведамляе LIFE.RU са спасылкай на свае крыніцы ў кампаніі, Кашпіроўскі не будзе праводзіць масавыя сесіі глінозу, якія ён праводзіў на савецкіх тэлебачанні. Да яго ў студыю будучь прыходзіць расійскія знакамціцы, і Кашпіроўскі будзе праводзіць з імі сесіі псіхатэрапіі (ён мае 25-гадовы вопыт працы псіхатэрапеўтам). LIFE.RU адзначае, што гоіцы будучь «праляваць душу». Пра дату прэм'еры партал не паведамаў. Аднак, паводле інфармацыі LIFE.RU, у здымках новага праекта ўжо ўзялі ўдзел спявачка і тэлеведучая Лаліта Міляўская, а таксама акцёр Міхаіл Парэчанкаў.

У РАСІ ЗАПУСКАЮЦА АНАЛАГ ТЭЛЕКАНАЛАЎ DISCOVERY I NATIONAL GEOGRAPHIC

У красавіку 2009 года ў Расіі з'явіцца аналаг тэлеканалаў Discovery і National Geographic, піша «Камерсант». Паводле інфармацыі выдання, новы канал будзе называцца Russian Travel Guide (RTG TV). У эфіры RTG TV глядачы ўбачаць перадачы пра расійскую прыроду, архітэктуру і гісторыю. Праграмы будучь транслявацца шасцігадзіннымі блокамі, якія будучь паўтарацца кругласувачна. Ідучь перамоваў аб вшчаннінн пачала ў Азіі, Прыбалтыцы, Германіі і Вялікабрытаніі. Пра вшчанне на тэрыторыі Беларусі пакуль нічога не паведамаўся.

Крэдыты на нерухомае сталі лягчэйшымі?

Сапраўды, для тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, 20-працэнтная стаўка па крэдытах на будаўніцтва жылля заставалася такой зусім нядоўга (з 12 студзеня па 2 лютага). Сёння Беларусбанк выдае крэдыты гэтай катэгорыі грамадзян пад 17 працэнтнаў гадавых. Крэдыты на будаўніцтва банк дае толькі ў беларускіх рублях, тэрмінам да 15 гадоў і ў памеры 75 працэнтаў кошту агульнай плошчы жылля памяншанна. «Чаргавік» выплачвае крэдыт шляхам раўнамерных узносаў на працягу ўсяго тэрміна пагашэння.

Тыя, хто не мае патрэбы ў паляпшэнні жыллёвых умоў, выплачваюць 25 працэнтнаў гадавых за фактычнае карыстанне крэдытам.

Сельскія жыхары, якія ўключаны ў спісы тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, могуць атрымаць крэдыт пад 16 працэнтаў і выплачваць яго роўнымі часткамі.

Шматдзетным сем'ям, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, крэдыт даецца ў памеры 95 працэнтаў кошту жылля з выплатай працэнтаў у памеры стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка.

З сярэдзіны студзеня **Белаграпрамбанк** часова прыпыніў выдачу крэдытаў на нерухомае. Аднак у іншых банках магчымасць атрымаць такі крэдыт пакуль захоўваецца. Напрыклад, **Белінвестбанк** крэдытуе будаўніцтва жылля як на агульных падставах, так і для тых, хто мае патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў. У апошнім выпадку неабходна, каб крэдытаатрымальнік стаяў у чарзе не менш за 5 гадоў, не меў льготнага крэдыту ў Беларусбанку і будаваўся ў шматкватэрным доме. Тады ён можа прэтэндаваць на крэдыт пад 17 працэнтаў. Для астатніх крэдыт на жыллё даецца пад 26 працэнтаў у беларускіх рублях на 20 гадоў і ў памеры 80 працэнтаў кошту будаўніцтва.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

«Гумно» — гэта па-нашаму

Карціна былога мінчаніна Барыса Заборавы, які цяпер жыве ў Францыі, зойме месца ў калекцыі Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі сярод іншых твораў нашага славагэта земляка. «Гумно» было напісана спецыяльна для Беларусі.

Фота Марыны БЕГУНЮСАЙ.

Трэба было нарадзіцца ў Беларусі, трэба было тут жыць, каб знайсці свой асаблівы погляд на эпозды рэальнага жыцця. Ды і на сваё жыццё і сваю творчасць такім чынам, што на радзіме ніводнай персанальнай выставы сусветна вядомага мастака не было. Аднак ён дома — і гэта ўжо німаля. Вялікая падзея ў мастацкім жыцці Беларусі — перадача арыгінальнага твора майстра ў скарбонку музея.

Разам з карцінай Барыса Заборавы калекцыю ягоўнага музея краніі папоўніў твор выдатнага беларускага мастака мінулага стагоддзя Мікалая Дунчына, які нарадзіўся на Наваградчынне. Яго працы «Дубкі» і «Эцюд» увалююць у збор гэтага аўтара, які дагэтуль у галюўным музеі краіны налічваў больш за 40 твораў. Мастацтва не бывае заштам. Гэта разумее міністр замежных спраў Беларусі Сяргей Мартынаў, які асабіста прысутнічаў пры перадачы твораў мастацтва ў калекцыю Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі — нашы дыпламаты прыклалі шмат намаганняў, каб гэтая падзея адбылася. Цяпер ідучь перамоваў з Барысам Заборавым аб арганізацыі яго першай выставы ў Беларусі.

Мастак Барыс ЗАБОРАЎ:

— Я задаволены вяртаннем на Радзіму, бо Беларусь — сапраўды мая Радзіма. На гэтай зямлі нарадзіўся мой дзед, мой бацька. У Мінску нарадзіўся я, два мае браты. У гэтым горадзе шмат маіх блізкіх сяброў. Мне вельмі часта задаюць пытанне — якім мастаком вы сабе адчуваеце? Адзначана адным словам адказаць на гэтае пытанне немагчыма. Я вучыўся ў Маскве, Ленінградзе. Расія правіла найбуйнейшыя мае рэспектывныя выставы. У калекцыях там захоўваюцца мае працы. Я па праву лічу Расію сваёй другой радзімай. Але ўжо 28 гадоў я жыў у Францыі. Краіна прыняла мяне — чужындца, нязвананага гоіцы. Дяпамагла мне выжыць у першы няпростыя гады. У Францыі я стаў мастаком у тым сэнсе і змесце, як гэта ўяўляў сабе, бачыў, марыў. Таму Францыя ў сёння лічу сваёй трэцяй Радзімай. Мяне заўсёды вабіла ідэя мастака як чалавека — грамадзяніна сваты. Чалавек нараджаецца вольным. Але не павінен секчы свае карані. Бо толькі з каранёў расце крона. Я ў гэтым упэўнены, гэта мой асабісты досвед. Пра гэта сведчыць тое, што я сёння прысутнічаю тут, сярод вас.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ВТБ ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

На асновеіі рашення Кліентскага камітэта ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) от 12.02.2009, № 5

с 18 февраля 2009 года
УСТАВЛЕНА ПРОЦЕНТАЯ СТАВКА ПО СРОЧНОМУ БАНКОВСКОМУ ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ) «СОЦИАЛЬНЫЙ» В РАЗМЕРЕ 17 % ГОДОВЫХ

Утвержденный размер процентной ставки распространяется на:
- заключаемые с 18.02.2009 договора срочного банковского вклада (депозита) «Социальный»;
- договора срочного банковского вклада (депозита) «Социальный», утвержденного решением Финансового комитета ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) от 27.11.2007, № 26, по которым по состоянию на 18 февраля 2009 года не наступила дата окончания срока хранения вклада.

Информация о размере процентов, выплаченных по вкладам в течение последнего финансового года, размещена на сайте и в офисах банка.

ЗВЯЗДА 18 лютага 2009 г.

Орднам Маці ўзнагароджаны 34 шматдзетныя маці ў Беларусі

Адпаведны ўказ 16 лютага падпісаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Сярод ўзнагароджаных — работніца ААТ «Брэсцкая швейная фірма «Надзея» Алена Комар, хатняя гаспадыня Ларыса Ступакевіч, якая пражывае ў Маскоўскім раёне г. Брэста, хатняя гаспадыня з вёскі Ятвезь Ваўкавыскага раёна Ірына Рыбак, машыніст крана ЗАТ «Магілёўскі камбінат сіпкатных вырабаў» Людміла Саўчук.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ЗАКУПАЧНЫЯ ЦЭНЫ НА СЕЛЬГАСПРАДУКЦЫЮ ПАВЫШАЦА НЕ БУДУЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што ў Мінска і Бруселля ёсць сфарміраваны парадак дня, які змяшчае важныя пытанні, «а не тое, што патрабуе адпачыня». «Апазіцыя ў нас праз ЕС і США нічога выбіваць не будзе», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

«У нас як толькі каго-небудзь прышліснулі за злачынныя дзеянні — ён адразу ж становіцца «апазіцыянерам», — адзначыў Прэзідэнт. — І ў Еўропе гэта ўжо зразумелі». Калі што-небудзь звязана з незаконным захаўваннем зброі, напрыклад, — закон аднаўляе ўсіх: прыватным асобам захоўваць аўтаматы і гранаты нельга, дадаў беларускі лідар. «Тэарору ў краіне быць не павіна», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы таксама пракаментаваў спробы некаторых апазіцыйных дзеячэў уліліцца ад тэрміновай службы ў беларускую армію. «У арміі ўсе павіныя служыць: і я служыў, і мае дзеш», — адзначыў ён. «А яны, бацьчыце, як зрабілі. Да Еўропы са скаргамі дайшлі: нас прызваюць у армію. Вось такая ў нас апазіцыя», — сказаў Прэзідэнт.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць, што не трэба спяшацца з прыватызאцыяй перапрацоўчых прадпрыемстваў. «З продажаж такіх аб’ектаў трэба быць акуратным. Мы выйшлі на еўрапейскі ўзровень перапрацоўкі, хутка завершым мадэрнізацыю ўсёй галіны, таму не трэба спяшацца з прыватызאцыяй», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што перапрацоўчая галіна патрабуе асаблівай увагі, тут спяшацца не трэба з-за асаблівай сацыяльнай значнасці прадпрыемстваў.

Закрануўшы ў размове з журналістамі пытанне фінансавання пясёўнай кампаніі ў гэтым годзе, Прэзідэнт падкрэсліў, што на пясёўную лойдуць сродкі, эаэкномленыя ў абласных бюджэтах у мінулым годзе. У цэлым па рэспубліцы такая эканомія склала БГ1,7 трлн. Масцавая ўлада будзе таксама самастойна вырашаць, якой гаспадарчы дапамагчы фінансавымі сродкамі. Што датычыцца фонду падтрымкі сельгасвытворцаў, то асноўны аб’ём яго сродкаў будзе накіраваны на закупку сельгастэхнікі. Частка сродкаў накіравана на мінеральныя ўгнаенні і сродкі аховы раслін. Такім чынам, падкрэсліў Прэзідэнт, дзяржава падтрымае свае прадпрыемствы. «Цяпер настая момант, каб прафінансваць закупкі сельгастэхнікі для ўнутранага рынку. Мы нават будзем адшукваць дадатковыя сродкі на гэта».

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што рашэнні аб выдзяленні дадатковых сродкаў на фінансаванне пясёўнай кампаніі будуць прымацца ім асабіста і толькі ў выключных выпадках. «Калі мы будзем бачыць, што аб’ектыўна патрэбны грошы пры форс-мажорных абставінах, мы дапамажам», — сказаў Прэзідэнт.

«Мы пасеем свочасова, вельмі якасна, лепш, чым у мінулым годзе. І калі надвор’е не падыдзе, хоць сідкі на гэта быць не можа, мы атрымаем над’рэнны ўраджай», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Пры гэтым ён дадаў, што толькі за кошт эканоміі сродкаў у сельскую гаспадарку будзе накіравана амаль Вг3 трлн. «Дык колькі яшчэ трэба накіроўваць у вёску?» — задаў рэзонане пытанне кіраўнік дзяржавы. Працэс прыватызאцыі беларускіх прадпрыемстваў спрашчацца не будзе. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што сёння ў Беларусі акцыянаваньня практычна ўсе прадпрыемствы. Пры жаданні прыватызаваныя прадпрыемства неабходна прайсці шлях ад калектыву прадпрыемства, яго кіраўніка, рашэння масцовых органаў улады, заключэння Урада і да Прэзідэнта.

«Гэты працэс вельмі забякоркратызаваны і дэбюракратызавача ён пакуль што не будзе. Прымаць рашэнні аб продажы ўласнасці аднаму чалавеку дазволена не будзе. Трэба прайсці шлях ад працоўнага калектыву да Прэзідэнта для таго, каб прыватызавачь прадпрыемства», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што аб парадку правядзення прыватызאцыі беларускіх прадпрыемстваў было аб’яўлена даўно. Умовы ўсім вядомы. «Будуць прыватызавачь, калі выканаюць 25 умоў, яны некалі аб’яўлялі. Галоўнае — цэна, мадэрнізацыя, захаванне рабочых месцаў, сацыяльныя праграмы. Калі да гэтага не гатовыя — не пшыце, не гаворыце і да мяне не хадзіце», — сказаў Прэзідэнт. — За бясцэннак ні адзін кавалчак зямлі ў Беларусі прададзены не будзе».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што ў краіне аб’яўлена лібералізацыя ўсіх сфераў жыцця, аднак гэта не датычыцца спрашчэння працэсу прыватызацыі прадпрыемстваў. «Мы спрашчэнам падатковую сістэму, увялі заўважны прырэнцы для таго, каб працавалі і менш па чыноўніках хадзілі. А то, як некаторыя зразумелі, што лібералізацыя — гэта заўтра прадаць за бясцэннак усю ўласнасць», — гэта поўнае глупства», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён адзначыў, што сёння з падзеннем на фондавых рынках за бясцэннак «можна купіць усё, што захочаце ў свеце». «Аднак за бясцэннак я ні адно прадпрыемства не прадам», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Кожны чацвёрты з загінулых на вытворчасці — будаўнік

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

З тым, каб папярэдзіць рост п’янства і алкагалізму, у міністэрстве аховы здароў’я лічаць мэтазгодным, у прыватнасці, устаанвіць адказнасць за распяванне піва, слабаалкагольных і алкагольных напояў і куплю іх нпюпаюнагаводным, павісці адказнасць арганізацый, што прадаюць апошнім алкаголь. А губернатар Віцебскай вобласці Аляксандр Косінец наоуг праналаваў заканадаўча забараніць продаж алкаголю асобам, якім няма 21 года. Акрамя таго, ён выступіў з ініцыятывай прыняцця закона аб здарой народа, які будзе ахвплываць жыццё чалавека ад дзіцячага сідка да яго адказнасці ў сталым узросце. «Да таго ж, — лічыць ён, — трэба ўвесці адказнасць усіх бяз выключэння кіраўнікоў на ўсіх узроўнях за п’янства падначаленных».

У сваю чаргу пер’ер-міністр Сяргей Сідорскі падкрэсліў, што вырашаць згаданую праблему неабходна ўсім грамадствам, паслаўшыся на еўрапейскі вопыт, дзе кожны грамадзянін адказны за таго, хто жыве побач. «Інакш, — кажа ён, — дзейнічаа выніку ніколі не атрымаем. Ліквідаваць гэтую «іржу» краіне складана, аднак трэба прыкладваць усё намаганні. І не практыкаваць фармальны падыход, а арыентавацца на эфектыўныя меры».

Перайсці ад фармалізму да рэальных дзеянняў праналаваў і дзяржсакратар Савета Бюскі Беларусі Юрый Жадобін. Паводле яго меркавання, на прадпрыемствах і ў арганізацыях не вядзецца прычыпвай барацьбы з п’янствам. «Алкагалізацыя насельніцтва не змяншаецца, — заўважыў Юрый Жадобін. — Летась 21 працэнт злачынстваў учынены ў стане алкагольнага ап’янення. Пры гэтым п’янымі ўчынена 86 працэнтаў забойстваў, 85 — згвалтаванняў, 73 — хуліганцтвы. Выпадкаў смерці ад алкагольнага атручэння — 2391». Паводле звестак дзяржсакратара Савета Бюскі, колькасць загінулых у сувязі са спажываннем алкаголю ад атручанняў, самагубстваў і забойстваў, учыненых у стане алкагольнага ап’янення за год, складала каля 6 тысяч чалавек. «Аб якім паліп’яшэнні дэмаграфічнай сітуацыі можа ісці размова, калі мы губляем 6 тысяч чалавек зусім неаб’граванана», — падкрэсліў Юрый Жадобін.

Не ідэальная сітуацыя і на дарогах краіны, дзе па віне нецярповых кіроўцаў учынена кожнае сёмае ДТЗ. Летась, напрыклад, да адміністрацыйнай адказнасці паві прыцягнутыя больш за 56 тысяч кіроўцаў, што знаходзіліся за рулём у стане алкагольнага ап’янення, да крымінальнай адказнасці за паўторнае кіраванне транспартам у стане алкагольнага ап’янення — каля 5 тысяч чалавек. Разам з тым, у мінулым годзе, паведаміў першы намеснік міністра ўнутраных спраў Анатоль Куляшоў, агупьная колькасць ДТЗ знізлася. Аднак, загінулых у гэтых здарэннях, на жаль, стала больш — на 3 працэнты. Гаворачы пра аб’ектыўныя фактары, што ускладняюць сітуацыю на дарогах, Анатоль Куляшоў, у прыватнасці, узгадаў штогадовы прырост аўтатранспарту, які значна перавышае тэмпы пашырэння прапускной здольнасці вулічна-дарожнай сеткі.

Дакладваючы аб рэалізацыі патрабаванняў дырэктывы кіраўніка краіны міністр па надзвычайных сітуацыях Энвер Барыў праінфармаваў, што з 2003 года ўдалося забяспечыць штогадоваму тэндэнцыю ўстойлівага скарачэння колькасці надзвычайных сітуацый і гібелі людзей ад іх. Так, летась колькасць надзвычайных сітуацый, у тым ліку пажараў, зменшылася на 9 працэнтаў — з 9548 у 2007 годзе да 8687. А праўдзённым такіх адрасных мерапрыемстваў, як, да прыкладу, рамонт печуў, электраабсталявання, устаноўка аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў, дазволіла зніжць гібелі людзей — у пераўнраві, інаваліду і пенсінераў, што пражываюць адны — у паўнраванні з 2004 годам у 2,6 раза. Дарэчы, дзякуючы толькі аўтаномным пажарным апавяшчальнікам летась было выратавана 97 жыццяў, а з 2002 года — 1039. Сёння, падкрэсліў міністр, больш за 50 працэнтаў надзвычайных сітуацый тэхнагеннага характару ліквідуюцца на працягу 15 хвілін з моманту прыбыцця першага падраздзялення выратавальнікаў, што дазволіла абараніцца больш за 11,5 тысячы збудаванняў і выратаваць больш з 2 тысячы чалавек.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
— *Як вядома, зараз многія сельгаспрадпрыемствы заключаюць новыя калектывныя дагаворы. Паводле звестак прафсаюза, ці плануюцца скарачэнні сацыяльных гарантый работнікам?*
— У сувязі з цяперашнімі эканамічнымі ўмовамі некаторыя наймальнікі выказваюць намер перагледзець аб’ часова прыпыніць некаторыя льготы па калектывных дагаворах. Аднак, зноў-такі, гэта не сталася масавай з’явай.
— *Як вядома, АПК — галіна, якая зарыентаваная на экспарт. Ці ўдалося вырашыць праблемы з продажаж беларускй сельгаспрадукцыі за мяжу і, у прыватнасці, у Расію?*
— Рэальная сітуацыя выглядае так: 30 працэнтаў мясной прдукцыі і каля 50 працэнтаў малочнай прдукцыі, што вырабляюцца ў Беларусі, ідзе на знешнія рынкі, а асноўным спажыўцом традыцыйна з’яўляецца Расійская Федэрацыя. Адпаведна, стан айчыннай сельскагаспадарчых і перапрацоўчых прадпрыемстваў не ў апошнюю чаргу залежыць менавіта ад беларуска-расійскай адносін у сельскагаспадарчай сферы. Прычым уартка заўважыцца — тут сапраўды ўзніклі праблемы — уа ўсіх на слыху цяжкасці з рэалізацыяй на

расійскім рынку беларуская чукру ці малочнай прдукцыі.

Разам з тым, мы спадзіёмся, што гэтыя пытанні вырашаныя. Сучасная калегія міністэрстваў сельскай гаспадаркі Беларусі і Расіі, што прайшла наўдаўна, вызначылася з квотамі, распрабаванем беларускай прдукцыі на рынках Расійскай Федэрацыі, стварэннем агупьнай ветэрынарнай службы

у сувязі з тым, каб беларускі ветслужбцы маглі свабодна працаваць на расійскай тэрыторыі, а расійскай — на нашай. Словам, першы крок быў зроблены. Аднак гатага недастаткова. Таму зараз Мінсельгасарчам па-стаўлена задачка правесці сертыфікацыю беларускіх перапрацоўшчыцкаў паводле міжнароднага стандарту якасці ІСО —9001 і міжнароднага стандарту харчовай бяспекі ХАССП. На жаль, пакуль гэтыя стандарты мае невядляка колькасць нашых прадпрыемстваў, тым часам сертыфікацыя — умова для выхаду не толькі на расійскі, але і на еўрапейскі рынак.

Адначасова прынята рашэнне аб зніжанні закупачных цэнаў на малочную прдукцыю на 10 працэнтаў. Гэта дасць магчымасць перапрацоўчым прадпрыемствам палепшыць сваю эканаміку, а ў некаторых выпадках — нават прадуцьлікі іх спыненне.

І яшчэ. Не сакрэт, што беларус-

абы нежаніані закупачных цэнаў на малочную прдукцыю на 10 працэнтаў. Гэта дасць магчымасць перапрацоўчым прадпрыемствам палепшыць сваю эканаміку, а ў некаторых выпадках — нават прадуцьлікі іх спыненне.

І яшчэ. Не сакрэт, што беларус-

Розгалас

САРВАЛАСЯ З ПРАСЦІН…

У Мінску загінула 54-гадовая жанчына, якая на звязаных прасцінах выбіралася з акна чужой кватэры.

Паводле звестак аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, здарэнне адбылося каля паловы дванаццатай ночы на вуліцы Багдановіча. Нерапрацоўка, што жыла на вуліцы Каваноскай, паспрабавала спусціцца ўніз з акна кватэры 76-гадовага пенсіонера, якая знаходзіцца на чвэрцёртым паверсе, на прасцінах. Аднак спроба была няўдалай і скончылася трагічна: жанчына сарвалася ўніз і атрымала смяротныя траўмы. Праверку па гэтым факце праводзіць пракуратура Цэнтральнага раёна горада.

Ігар ГРЫШЫН.

ВАЗЬМІ ТРУБКУ!

На праспекце Незалежнасці затрыманы малады чалавек, які абрываў тэлефонныя трубкаў і таксафонах.

Апляціць кошт уроні, нанесенага гарадской тэлефоннай гаспадарцы, давядзецца няўдачліваму закаханаму мінчаніну. Малады чалавек абарваў тэлефонныя трубкаў ў двух таксафонах каля дома № 116 на праспекце Незалежнасці, але быў затрыманы супрацоўнікамі Першамайскага аддзела Дэпартамента аховы МУС. Хуліган патлумчыў вяртавым правапарадку, што пасварыўся з дзюўчынай, а затым выварыў памірыцца і спрабаваў дзаваніцца ёй з таксафона. Але сяброўка не адказвала, і раз’юшаны кавалер не прыдумаў нічога лепшага, як спягнаць злосіць на тэлефонных апаратах.

Вікторыя МІХНОК, «Мінск —Навіны».

«ЗНАКІ ЗАДЫЯКА» ПАПОЎНІЎ «АВЕН»
З сённяшняга дня Нацыянальны банк Беларусі ўводзіць у абарачэнне яшчэ адну памятную манету серыі «Знакі задыяка» — «Авен», паведаміў карэспандэнт «Звязды» прэс-сакратар галоўнага банка краіны Міхаіл Журавовіч. Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Ігар ГРЫШЫН.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Ігар ГРЫШЫН.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Ігар ГРЫШЫН.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Сярэбраная манета мае нямінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 28,28 грама, мядна-нікелевая выплучана на мінімална 1 рубель. На адваротным баку манет у цэнтры размешчана стылізаваная выява барана з устаўкамі (два сінтэтычных крышталі) у абрамленні геаметрычнага арнамента. Адкачанены манеты на АТ «Манетны двор Польшчы»: сярэбраныя — якасцю «андыкруйлеўт, аксідізаваная», мядна-нікелевая — якасцю «брылант-андыкруйлеўт». Тыраж першай манеты — да 25 тысяч штук, другой — 10 тысяч.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

3 праблемамі. Але без узрушэнняў

кая сельгаспрадукцыя мае добрую рэпутацыю. Аднак тут ёсць патрэба ў пашырэнні асартымэнту і рэкламнай «раскрутцы». Нам патрэбныя гучныя брэндзі, цікавая і зручная для пакупніка ўпакоўка — без гэтага казаць аб канкурэнтаздольнасці проста не выпадае.

— *Ці не самая балючая праблема для галіны — заробкі. Што з імі будзе?*
— У нас ёсць сельгаспрадпрыемствы з вартым узроўнем аплаты працы, аднак ёсць гаспадаркі, дзе ўзровень заробкаў застаецца панарейшаму нізкім. Словам, тэма зарплата была і застаецца ці не галоўнай. Была створана спецыяльная камісія з удзелам прадстаўнікоў Мінсельгасарху і нашага прафсаюза, вынікам работы якой сталася завярджэнне комплексных мераў па замацаванні кваліфікаваных кадраў на вёсцы. У прыватнасці, праграма вызначае ўдасканаленне тэрэфікацыі работ, перагледу каэфіцыентаў павышэння па асобных работах, 50-працэнтнае павышэнне акладуў маладым спецыялістам пры заключэнні кантрактаў зыходзячы з «бюджэтных» тарыфнай нестакі і разрадуў і г.д. Прычым зрашчумела, што гэта — перш-наперш пытанне фінансавага стану суб’ектаў гаспадарання. І ў гэтым плане мы яшчэ раз нагадавам аб неабходнасці шчыльнай звязкі росту цэнаў на прдукцыю нашых сельгаспрадукцыю.

Бо не сакрэт: адзін работнік АПК фактычна дае работу 7 чалавекам у іншых галінах. Разам з тым, ёсць механізмы росту зарплатаў, якія не патрабуюць вялікіх фінансавых укладанняў. Гаворка ідзе аб больш якасным ўліку працоўнага часу, павышэнні тэхналагічнай і выканаўчай дысцыпліны, новых падыходах да падрыхтоўкі кадраў, змене сістэмы навучання спецыялістаў з улікам мадэрнізацыі тэхнікі. У рэшце рэшт, яшчэ адзін шлях павелічэння заробкаў — аптымізацыя працоўных калектываў.

— *Маюцца на ўвазе скарачэнні?*

— Скарачэнні ў аграпрамысловым комплексе — мера непалаўпярная. Аднак гэта працэс аб’ектыўны. Сёння адзін сучасны трактар можа змяніць 8 старых, адпаведна, у выніку замены тэхнікі бёе работы застаецца сем механізатараў. У той жа час варта нагадаць: у нас ёсць дзяржаўныя праграмы заняцасці, разлічаныя менавіта на сельскую мясцовасць, дзе ў тым ліку прадугледжваецца прафесійнае перанавучанне работнікаў галіны, а таксама падтрымка прадпрымальніцтва на вёсцы.

— *Тым часам апошнія пытанне. Ці ёсць намер перагледзець праграму будаўніцтва жылля на вёсцы ў сувязі з новымі ўмовамі?*

— Намеру перагледзяць праграму няма, задачы застаюцца ранейшымі: па пярэ новых дамкоў на даспадарку ў год. Разам з тым, на суму прафсаюзаў, тут варта змяніць некаторыя падыходы. Так, ёсць асобныя сельгаспрадпрыемствы, дзе выдзяляць жыллё ўжо на сутнасці няма каму. Апроч таго, трэба памыць аб новых умовах выдзялення дамкоў. Сёння на дамк сярэднямі коштам каля 60 тысяч долараў гаспадарка бярэ крабкіт тэрмінам на 40 гадоў, а работнік атрымлівае службовае жыллё. Інакш кажучы, гаспадаром работнік не з’яўляецца, што само па сабе не спрыяе замацаванню кадраў на вёсцы. Таму мы прапануем перакласці частку аплаты за дамк на чалавека з тым, каб праз 10 гадоў працы ў гаспадарцы ён змог стаць сапраўдным уласнікам жылля.

Сяргей ГРЫБ.

АДРАЗУ ПЯЦЬ СМЕРЦЯЎ

Па ўласным жаданні. Нейкія жыццёвыя нягоды адолелі 50-гадовага жыхара Лельскага раёна, які працаваў

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

АД ПРАБЛЕМЫ ДА ВЫРАШЭННЯ

Уражанняў ад работы «на месцах» у дэпутата Уладзіміра Здановіча хопіць на зборнік апавяданняў

Работа дэпутата ў акрузе не саступае па важнасці і адказнасці яго заканатворчай місіі. Заўважыць праявы агульнага ў прыватным, своечасова прыйсці на дапамогу ды і проста не застацца аб'якавым да звычайных праблем звычайных людзей. Ці не ў гэтым прызначэнне дэпутата? Пра тое і пойдзе размова ў новай рубрыцы «МС», дзе народныя абраннікі будуць дзяліцца сваімі ўражаннямі ад работы ў акрузе. Слова Уладзіміра ЗДАНОВІЧА, старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прагрэсе. У парламенце ён ужо дзявяты год, у гэтым скліканні з'яўляецца прадстаўніком інтарэсаў Дняпра-Бугскага выбарчай акругі. Сам ураджэнец Брэстчыны, палітык вельмі добра ведае тамтэйшыя праблемы.

— Падрабязна пра работу ў акрузе нельга расказаць на старонках газеты. Бо за гэтыя гады праз душу і сэрца прайшлі лёсы не аднаго, не дзесяці, нават не сотні, а больш чым дзесяці тысяч людзей. Магчыма, калі дажыву да заслужанага адпачынку, то напішу зборнік апавяданняў. Сюжэты ў і радасныя, і сумныя — назапасілася безліч...

Кожны выбаршчык можа ў любы час днём ці ноччу патэлефанаваць мне па відэафонных тэлефонах нумарах, прыйсці не толькі на афіцыйны прыём, але і на кватэру, напісаць ліст, прасіць спыніць на вуліцы і выказаць просьбу. З розным ідэям да свайго дэпутата: з болей і радасцю, са скаргамі і з прапановамі. Абсалютна ўсім дапамагчы вырашыць пытанне, прычым менавіта так, як таго хоча чалавек, нікому не па сілах. Але ж усё роўна, патрэбна уважліва і ветліва выслухаць просьбу, прыкласці ўсе намаганні для яе своечасовага выканання. Бо не бывае значных ці значных зваротаў. Калі чалавек прыйшоў на прыём, значыць яго праблема заслужыла яму ўсё. Пакуль мне ўдалася вырашаць большую частку запытаў на карысць тых, хто звяртаўся...

Якім чынам?... Па-першае, дзякуючы цеснаму ўзаемадзеянню з кіраўніцтвам Драгічынскага і Іваніўскага райвыканкамаў, што на Брэстчыне, кіраўнікамі мясцовых прадпрыемстваў і арганізацый. А па-другое, дзякуючы добразычлівай кіраўніцкай міністэрстваў і ведамстваў, аблвыканкамаў, якія падтрымліваюць дэпутатаў у іх інжынерныя вырашчы тую ці іншую справу. Бо зразумела, што ўласна дэпутат не будзе заводчы, дамы і дарогі, не пракадавае газа- і водаправады, не распараджаецца фінансамі, не лечыць і не вучыць. Гэтую справу робяць іншыя. Але дэпутат можа звярнуць увагу ад-

Ала МАЧАЛАВА.

ВАКОЛ АДНАГО ДРЭВА...

Уладзімір Антонавіч ЛІХАДЗІЕЎСКІ жыве ў вёсцы Сямёнавічы Уздзенскага раёна.

«Вось ужо чатыры гады, — піша ён, — дабіваюся ад мясцовых чыноўнікаў, каб яны распарадзіліся спілаваць дрэва, якое знаходзіцца за межамі майго ўчастка. У 2005 годзе ў нашай вёсцы ўжо зразалі дрэвы... Пад'ехалі да маёй хаты. Я падышоў да рабочых, а яны кажучы: «Дзед, трэба заплаціць 60 тысяч». А ў мяне было толькі 20 тысяч. Я патлумачыў, што грошай не хапае, і спытаў нумар рахунка, на які можна было б пералічыць неабходную суму пасля атрымання пенсіі. «Ніякіх рахункаў, нам патрэбны грошы цяпер!» — казалі мне.

Вось з гэтага ўсе мае пакуты і пачаліся. Напісаў старшын райвыканкама П. Ф. Пожуху: чаму з мяне патрабуюць аплату? Ён у сваім адказе спаслаўся на Паставоў Савета Міністраў ад 12.10.04 г. № 275 «Аб зацвярджэнні Палажэння аб парадку выдалення аб'ектаў расліннага свету, размешчаных на землях населеных пунктаў», дзе прапісана, што дрэвы, якія знаходзяцца ў межах участкаў грамадзян, з'яўляюцца іх уласнасцю, а значыць, іх выдаленне здзяйсняецца землеўладальнікам.

А калі дрэва знаходзіцца за межамі майго ўчастка? Ці ёсць паставы па такіх дрэвах? Адказаў я дабіцца не магу.

Пад дрэвам па вуліцы Лугавыя прыходзіць лінія электраправада. На працягу апошніх гадоў 15 прыязджае кран, з дапамогай якога абразваецца галле, каб лінія не замкнула. Абразваюць яго з боку вуліцы, таму дрэва пачало будаваць і з боку хаты — частка яго ўжо нависае над дахам. І калі ўзнімаюцца моцныя вецер, мы з жонкай выходзім з дому...

А з кастрычніка сын увогуле забраў маці да сябе ў Мінск, бо яна баіцца тут жыць...».

Старшыня Сямёнавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Мікалай Нічыпаровіч быў шчыра здзіўлены майму званку — на яго думку, усе кропкі над «і» ў гэтай гісторыі былі расстаўлены яшчэ тры гады таму, бо увесь апошні час аўтар ліста мяняў не выказваў сваёй незадаволенасці.

Дрэва, пра якое ідзе гаворка ў пісьме, знаходзіцца літаральна на мяжы ўчастка Уладзіміра Антонавіча Ліхадзіеўскага і зямель агульнага карыстання, — тлумачыць старшыня сельскага Савета. — Тры гады таму сельвыканкам сапраўды наймаў за сродкі ўласнага бюджэту вышыў у Гатаве, паколькі сваёй вышы ў раёне няма. Каштавала гэта «задавальненне» 700 тысяч рублёў за дзень, так што за тры дні атрымалася і увогуле кругленькая сума.

Старыя дрэвы, распавядае Мікалай Нічыпаровіч, спілоўвалі тады якраз на вуліцы Лугавой, дзе пражывае Уладзімір Ліхадзіеўскі. Але паслуга была не бясплатнай. Калі неабяспечнае дрэва расло на тэрыторыі землеўладальніка, ён павінен быў аплаціць работу брыгады. Менавіта работу, а не арэнду вышы (за якую, як ужо гаварылася, сельвыканкам разлічыў ад бюджэтных грошай). У залежнасці ад вышыні дрэва і складанасці работы вяскоўцы плацілі ад 35 да 45 тысяч рублёў.

— Дайшлі мы да дома Уладзіміра Антонавіча. Я пытаюся: «Пілаваць будзем?» Ён адмовіўся. Скажаў, што рана ці позна вы мне яго за свае грошы спілуеце, я вас прымушу. Ну, мы яшчэ хату прапусцілі і далей пайшлі... Чаму я павінен быў яму саступаць і спілоўваць дрэва за кошт бюджэтных сродкаў? Тым больш, Уладзімір Антонавіч прапісаны ў Мінску, ён не адзінкі, атрымлівае ядрэнную — больш за 400 тысяч рублёў — пенсію. Мы ж і так пайшлі людзям насустрач — узялі на сябе асноўную частку расходаў, і людзі гэта разумеюць. Тая ж бабуля, якая адпрацавала 30 гадоў даяркай у гаспадар-

цы, аплаціла дагавор па спілоўванні без усялякіх прэтэнзій да мясцовай улады. Ды і ўсе аплацілі, таму што ведаюць: на сельсавет грошы з неба не падаюць. Мы не ў стане аказаць падобныя паслугі бясплатна, гэта будзе проста не па-гаспадарску... На тэрыторыі сельсавета, па словах Мікалая Нічыпаровіча, засталася яшчэ каля 60 старых дрэваў. Ёсць сярэд іх як больш небяспечныя, так і менш. Пераважна большасць знаходзіцца ў межах участкаў грамадзян, на тэрыторыях, якія прыягаюць непасрэдна да жылых дамоў. Некалі гэтыя дрэвы — таполі і клёны — саджалі дзяды і прадзеды цяперашніх жыхароў вёскі. У большасці выпадкаў — каб пазначыць «мяжу», акрэсліць уласную тэрыторыю. Цяпер дрэвы выраслі і ператварыліся ў небяспеку для гаспадароў.

Сёння ў сельвыканкаме ўсіх ахвотных спілаваць старыя дрэвы запісаўца ў чаргу. Вышка замаўляецца ў Гатаве ці Стоўбцах, яе правіла, бліжэй да канца года — паколькі фінансавыя сродкі на добраўпарадкаванне сельсавету выдзяляецца мала (у сярэднім па раёне 2—3 мільяна на год), таму патрэбны пэўны час, каб, па словах старшыні сельскага Савета, «падсабраць калейку». Паслуга гэта для вяскоўцаў адначасна платная (калі няма ніякіх выключных абставінаў). Каб зменшыць фінансавую нагрузку на чалавека, сельвыканкам арэндуе вышы за свае грошы, а людзі аплачваюць толькі работу брыгады. Калі б ім давалося аплачваць яшчэ і арэнду вышы, спілоўванне дрэва пацягнула б на ўсё 200 тысяч і больш. Дарчы, раскэнці на работу брыгады таксама ўжо выраілі. У канцы мінулага года вяскоўцы плацілі па дагаворы ўжо ад 100 да 130 тысяч рублёў.

— А мог Уладзімір Антонавіч Ліхадзіеўскі пералічыць грошы за работу пазней? На які-небудзь рахунак? — пытаюся ў старшыню сельскага Савета. (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ДЫЯЛОГ З УЛАДАЙ

«СКАРАЧЭННЯ ПА САЦЫЯЛЬНЫХ ПРАГРАМАХ У БЮДЖЭЦЕ НЕ БУДЗЕ»

На пытанні «МС» адказвае старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў, член Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Аркадзь КАРПУЦЬ

— Аркадзь Іванавіч, чым для абласнога Савета дэпутатаў вызначаецца гэты год? Ці адрозніваецца ён ад мінулага?

— Галоўныя пытанні нашай кампетэнцыі — бюджэт вобласці, зацвярджэнне асноўных паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця. І калі даваць ацэнку мінулага году, то трэба адзначыць, што Гродзеншчыне ўдалося выканаць гэтыя паказчыкі і забяспечыць стаўочную дынаміку развіцця ўсіх галін эканомікі. Аднак 2008-ы ўжо адышоў у гісторыю, і трэба вырашаць надзённыя праблемы года гэтага. Як вы ведаеце, кіраўніком дзяржавы было заяўлена, што ніякіх скарачэнняў адносна сацыяльных праграм у бюджэце не будзе. Зразумела, у гэтым рэчышчы дзейнічалі і мы, прымаючы бюджэт вобласці. Напрыклад, фінансаванне сферы адукацыі павялічылася на 37 працэнтаў, аховы здароўя — прыкладна на 35 працэнтаў. Цяпер, з улікам існуючых фінансава-эканамічных рэалій, праводзіцца аналіз запланаваных праграм. Нешта, не выключана, будзе скарачана, але, падрасло, без страты для вырашэння сацыяльных праблем.

На што сёлета зверне ўвагу абласны Савет дэпутатаў? Гэта, па-першае, дэбаркарызацыя дзяржаўнага апарату. Возьмем на кантроль ход выканання ўсіх распарадкаў з прафесійнай адміністрацыйных працэдур. Што трэба зрабіць органам і выканаўчай, і прадстаўнічай улады, каб зніць бар'еры на шляху вырашэння надзённых пытанняў жыццязабеспячэння людзей? Другая, а па важнасці, пэўна, і асноўная пазіцыя — эканоміка. У прыватнасці, будзем аналізаваць пытанні эканоміі энэргарэсурсаў, бюджэтных сродкаў ва ўсіх сферах. І, акрамя таго, гэты год, як вядома, аб'яўлены кіраўніком дзяржавы годам роднай зямлі. Так, гошці, якія прыязджаюць у Беларусь, адзначаюць парадак на палях, у абласным і раённых цэнтрах, у аграпрадках. Але ў нас і праблем шмат. У непрыябным выглядзе знаходзіцца, у прыватнасці, некаторыя палігоны бытавых адходаў, захламяюцца лясныя ўгоддзі, паркавыя зоны. Спецыяльна па гэтых пытаннях адбудзецца сесія абласнога Савета дэпутатаў.

— Старшыня аблвыканкама Уладзімір Саўчанка на апошняй сесіі абласнога Савета даў указанне кіраўнікам раёнаў разабрацца з пустымі дамамі, многія з якіх ужо разабраваныя...

— Возьмем на кантроль і гэта пытанне, тым больш, што ёсць закандачы парадак яго вырашэння ў і бюджэтах нават прадугледжаны пэўныя сродкі на знос гэтых аб'ектаў.

— На адной з мінулагадніх сесій абласнога Савета дэпутатаў разглядаўся ход выканання прэзідэнцкага Указа № 21. Ці можна сёння сказаць, што асноўныя пытанні ў дачыненні да органаў мясцовага кіравання і самакіравання, якія былі вызначаны гэтым дакументам, ужо вырашаны?

— Так, зроблена ў гэтым кірунку многае. Але жыццё ставіць і праблемы, якія, напэўна, патрабуюць змянення альбо дапаўнення ў Указ № 21. Што датычыцца парадку фарміравання бюджэту нязовага звына... Раней асноўнай крыніцай былі падходны падатак, цяпер жа ён аддадзены ў кампетэнцыю раёна, а бюджэты пярвічнага ўзроўня, за рэзкім выключэннем, датацыйныя — ад 30 да 70 працэнтаў і больш. Прычым гэта сітуацыя будзе ўскладняцца. Справа ў тым, што бюджэты многіх сельскіх і пасялковыя Саветы папаўняюцца за кошт падатку з продажу. Але цяпер яны (у мэтах спрашчэння збору падатку) будуць выплачвацца пакартальна. Таму ўзнікнуць цяжкасці са штотымесечным выкананнем бюджэту першаснага звына, фінансаваннем бягучых расходаў. Міркую, што гэта пытанне патрабуе разгляду на ўзроўні рэспубліканскіх органаў. Махліва, падаходнаму падатку варта вярнуць ролю асноўнай крыніцы папаўнення бюджэту пярвічнага ўзроўня.

Але хачу падкрэсліць. Так, прычын фарміравання мясцовых бюджэтаў могуць і павінны мяняцца ў сувязі з жыццёвымі рэаліямі. Аднак нельга спадзявацца толькі на гэта, трэба шукаць і дадатковыя крыніцы іх папаўнення. Напрыклад, ці ўсеоды правільна абыходзіцца з пустымі аб'ектамі нерухомасці? Ці ўмеюць для вырашэння нейкіх праблем творча карыстацца мясцовымі падаткамі? Альбо паглядзець, якая палітыка цяпер праводзіцца дзяржавай па спрашчэнні рэгістрацыі прадпрымальніцкай дзейнасці. Ці ўсе кіраўнікі пярвічных звынаў мясцовай улады заклочаны пошукам ініцыятыўных людзей і дапамогі ім у арганізацыі сваёй справы? На маю думку, націск павінен рабіцца на развіццё прадпрымальніцтва. Не можам мы ў кожным рэгіёне пабудоваць новыя прадпрыемствы, цэхі. А вось стымуляваць дзелавую актыўнасць людзей (у прыватнасці, іпготамі па падаткаабкладанні, выдзяленнем пустых памішкаў) і тым самым стварыць канкурэнцыю гандлю і грамадскаму харчаванню, арганізаваць новыя паслугі па абслугоўванні людзей — можам і павінны. Гэта ж дадатковыя працоўныя месцы, а ў перспектыве і папаўненні ў бюджэт.

Што датычыцца перадачы камунальных аб'ектаў, дарог у сельскай мясцовасці на баланс спецыялізаваных арганізацый. За перыяд дзеяння Указа № 21 жыліва-камунальным прадпрыемствам у сельскіх населеных пунктах вобласці перададзена 94,1 кіламетра водаправодных сетак, 47 воданепарных вежаў, 60 артэзіянскіх свідравін, 30 станцый абезжалезвання вады, 69,8 кіламетра каналізацыйных сетак, 27 помпавых станцый, 16 ачышчальных збудаванняў, 142 міні-палігоны, 22 лазіны. Працэс перадачы аб'ектаў працягваецца да меры прывядзення іх у тэхнічна на справу стан і аднаўлення дакументацыі.

А вось з дарожнай сістэмай — сітуацыя больш складаная. Паводле інвентарызацыі, на тэрыторыі Гродзеншчыны маецца 4262 населеныя пункты з працягласцю вуліц і дарог 8111 кіламетраў, у тым ліку 5167 кіламетраў — не на баланс спецыялізаваных арганізацый. Улічваючы той факт, што вуліцы і дарогі ў сельскай мясцовасці доўгі час у поўным аб'ёме не абслугоўваліся, на іх утрыманне і рамонт патрэбны вялікія сродкі. Толькі на набывццё дарожна-будуальніц і ўборачнай тэхнікі — 15 мільярдў рублёў. Пытанне аб перадачы вуліц і дарог сельскіх населеных пунктаў спецыялізаваным прадпрыемствам будзе разгледжана на чарговай сесіі абласнога Савета дэпутатаў. Паралельна будзе шукацца крыніцы фінансавання гэтых мерапрыемстваў, якія, на маю думку, павінны быць сумесным клопатам рэспубліканскіх органаў і абласнога бюджэту.

— Вам, Аркадзь Іванавіч, як члену Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, намесніку старшыні Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, члену Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання, які кажучы, і карты ў рукі...

— Сапраўды, верхняя палата парламента займае вельмі актыўную пазіцыю па ўдасканаленні дзейнасці мясцовага самакіравання. Вельмі важна, што работнікі нязовай структуры ўдзячюць, іх праблемамі займаюцца. Дарчы, упершыню ўведзены абавязковы прыём грамадзян членамі Савета Рэспублікі ў сваіх акругах (я выбараны ад Бераствіцкага, Ваўкавыскага і Свіслацкага раёнаў), які праводзіцца ў кожны першы аўторак месяца. (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

У ЧАКАННІ ГАЗІФІКАЦЫІ

На добраўпарадкаванні ў бюджэце Немаціцкага сельскага выканкама камітэта (Барысаўскі раён) закладзена ў гэтым годзе 58,7 млн рублёў, з якіх 40 млн пойдзе на аплату за вулічнае асвятленне ў 12 населеных пунктах. Сціпласць бюджэтных сродкаў, адведзеных на добраўпарадкаванне, прымушае старшыню сельвыканкама шукаць дапамогу ў мясцовых арганізацыях, задзейнічаць усе магчымыя крыніцы і рэсурсы.

Так, з рамонтам грамадскіх шахтаў вяс калодзежы дапамагае мясцовае прыватнае прадпрыемства на располіцы драўніны (так званая «Пілапрама»). Усе вясковыя могілкі яшчэ гады тры таму былі абгароджаны і добраўпарадкаваны за сродкі, выдаткаваныя акалагічнымі службамі. Агароджы на цэнтральных вуліцах сельскіх населеных пунктаў былі ўсталяваны дзякуючы фінансавай падтрымцы рэгіянальнага цэнтра занятасці. «Цэнтр выдаткоўваў нам грошы, а мы задзейнічалі на работных нашых мясцовых беспрацоўных, — патлумачыў старшыня Немаціцкага сельскага Савета дэпутатаў Міхал Мірук. — Такім чынам мы змаглі змяніць 1200 метраў агароджы».

Выратоўваючы і добраахвотныя ўнёскі грамадзян. Напрыклад, не ўсюды яшчэ водаправодныя сеткі перададзены на баланс спецыялізаванай арганізацыі («Водаканал»), а бывае, што ў пэўным населеным пункце неабходны тэрміновы рамонт трубаў ці замена электрычнага каבלу для помпы.

— У сельвыканкама грошай на гэта няма, — гаворыць Міхал Мірук, — тады звяртаемся да людзей: запрашаем старасту ці збіраем сход грамадзян, дзе тлумачым, колькі і на што неабходна сабраць. Бывае (як з тым электракабелем), што і на 20, і на 30 тысяч рублёў з двара выходзіць. Калі няспраўнасць ліквідавана, абавязкова вяртаемся ў тую вёску са справаздачай, каб людзі ведалі, на што былі расходаваны сабраныя ім грошы.

Працэс перадачы на баланс спецыялізаваным арганізацыям сістэм водазабеспячэння і водаадвядзення тэрмозяць спрэчкі вакол павярхін двайнога прызначэння. Вось як патлумачыў сітуацыю старшыня Барысаўскага раённага Савета дэпутатаў Васіль Бараннік:

— Сёння на тэрыторыі Барысаўскага раёна размяшчаецца 249 свідравін, з якіх 245 знаходзіцца на балансе СВК. Большасць свідравін цалкам «закальцываныя» на вытворчасці, аднак ёсць і такія, што працуюць не толькі на патрэбы СВК, але і на патрэбы насельніцтва. У Немаціці і некалькіх іншых сельскіх населеных пунктах, дзе свідравіны былі на балансе сельвыканкамаў, уся сістэма водазабеспячэння і водаадвядзення перададзена спецыялізаванай службе — раёнаму «Водаканал». А вось па свідравінах двайнога прызначэння ўзніклі пытанні. «Водаканал» заявіў, што прыме водаправод на баланс толькі разам са свідравінамі. Інакш — няхай рамонтам і заменай труб займаюцца балансуатрымальнікі — СВК. Але СВК ўпарта адмаўляецца, бо калі перададуць свідравіны завулічны («Водаканал»), а бывае, што ў пэўным населеным пункце неабходны тэрміновы рамонт трубаў ці замена электрычнага каבלу для помпы. (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

МЯСЦОВЫ ЧАС

ВОПЫТ РЕГІОНАЎ

СЕНАТАРЫ ДУМАЮЦЬ ПРА КРЫЗІС

У Магілёве, на заводзе ліфтавага машынабудавання, 13 лютага прайшоў семінар для членаў Савета Рэспублікі, абраных у Магілёўскай і Гомельскай абласцях.

Як аб'явіў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Геннадзь НАВІЦКІ, галоўная мэта семінара — актывізацыя парламенцкай дзейнасці на фоне суцэльнага фінансавога крызісу, праявы якага адбіваюцца на беларускай эканоміцы і, у пэўнай ступені, сацыяльным жыцці. Таму на семінары перад сенатарамі выступілі два губернатара, якія расказалі пра свае праграмы барацьбы з крызісам.

Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр РУДНІК выказаў сваю ўпэўненасць у пераходленні крызісных з'яў, нават нягледзячы на цяперашні некаторы спад у вытворчасці і збыце прадукцыі. — Крызіс не ў нас, а за межамі Беларусі, — сказаў Пётр Руднік. — На рынках, куды нашы буйныя прадпрыемствы пастаўлялі сваю прадукцыю. Рынок, безумоўна, звузіліся. Яшчэ летась у нас быў рынак прадаўца: за нашай прадукцыяй стаяла чарга, нам

плацілі грошы загадзя. Але сёння ўмовы змяніліся кардынальна. Цяпер мы знаходзімся на рынку пакупніка, які выбірае якасную, але недарагу прадукцыю.

Кіраўнік вобласці сказаў пра галоўныя мэты: першае — захаваць працоўныя калектывы (крызісы прыходзяць і сыходзяць, а нарошчваюць аб'ёмы вытворчасці неабходна), другое — захаваць рынак збыту (за кошт зніжэння сабекошту прадукцыі і ўсіх выдаткаў на вытворчасць).

Больш намаганняў, лічыць старшыня Магілёўскага аблвыканкама, трэба прыкласці да рэкламавання прадукцыі, па падобныя да беларускіх расійскай прадпрыемстваў зведваюць вялікі цяжкасці і прастойваюць. Трэба завяршыць рэалізацыю буйных, важных інвестыцыйных праектаў, і шукаць новых інвестараў.

Увогуле крызісны час Пётр Руднік называе экзаменам для прамысловікоў і «вертыкалі» вобласці. Усе разумеюць, што працаваць стала цяжэй, і ад кіраўнікоў чакаюць новых ідэй, якія дапамогуць жыць і развівацца, не дапусціць сацыяльнай напружанасці і росту беспрацоўя, выканаць прагнознаы паказчыкі.

— Вядома ж, гэта няпроста, але без вялікіх намаганняў мы не здолеем адысць ад крызісных знешніх фактараў, — падкрэсліў губернатара. — Таму я заклікаю заканадаўчую ўладу прымаць вывэрныя нарматыўныя дакументы, якія будуць спрыяць лібералізацыі эканомікі.

Старшыня Гомельскага аблвыканкама Аляксандр ЯКБАССОН наведзіў, што яго рэгіён адчуў жорсткі

ўплыў крызісу з леташняй восені: паказчыкі знешнеэканамічнай дзейнасці абрынуліся з-за неплацежаздольнасці замежных партнёраў, зніжэння цэнаў і увогуле спынення ад паставак прадукцыі. Між тым, большасць частка прадпрыемстваў Гомельшчыны арыентавана на экспарт і прадае сваю прадукцыю ў больш за сотню краін свету.

— Акрамя традыцыйных рынкаў збыту, нашы прамысловыя вырашлі шукаць новых спажывцоў сваёй прадукцыі ў Азіі і Афрыцы, — сказаў Аляксандр Якабсон. — Акрамя гэтага, любіць выезд кіраўніцтва за мяжу павінен даць канкрэтны эканамічны вынік. Час, калі можна было адпраўляцца ў замежныя камандзіроўкі для падтрымання працоўных культурна-сацыяльных сувязяў, мінуў. Эканоміка выйшла на першы план.

Скарачэнне неперашчаровых выдаткаў і эканомія — адзін з пунктаў плана барацьбы з крызісным з'явам у Гомельскай вобласці. Асабліва намаганні ўлады таксама скіраваны на развіццё малага і сярэдняга бізнесу ў малых гарадах і пасёлках. Адкрыццё новых прыватных спраў дае хуткі і адчувальны эканамічны эфект: новыя працоўныя месцы і адлічэнні ў бюджэце, якія сёлета плануецца падвоіць. Большай актыўнасці, дарчы, чакаюць ад прадпрымальнікаў і ў Магілёўскай вобласці, тым больш у сувязі з лібералізацыяй. Паводле слоў Пятра Рудніка, за адзін тыдзень дзеяння заяўнічага прынтцыпу зарэгістраваліся 98 прадпрымальнікаў і 26 ўзрывчынчых асобаў, а гэта ў дзесяць разоў болей, чым у леташнім другім паўгоддзі. (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

«СКАРАЧЭННЯ» ПА САЦЫЯЛЬНЫХ ПРАГРАМАХ У БЮДЖЭЦЕ НЕ БУДЗЕ»

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

На мой погляд, гэта правільна. Мы павінны не толькі дапамагчы канкрэтным людзям, але і ведаць, як працуюць тыя ці іншыя законы, каб потым выходзіць з заканадаўчымі ініцыятывамі па вырашэнні пэўных праблем, у тым ліку звязаных з мясцовым самакіраваннем.

— **Безумоўна, што сярод гэтых праблем і такія ўжо, можна сказаць, «вечныя» як п'янства, так званыя цяжкія сем'і, гібель людзей на парках. Нядаўна ў адной вёсцы ў Слоніўскім раёне маці пакінула траіх малалетніх дзяцей у доме, дзе, дарэчы, патрабавалі рамонту пачное ацяпленне, і пайшла ўжываць спіртное... са старэйшым сынам у кампанію падлеткаў...**

— Нядаўна прусытніцаў па пасяджэнні Ваўкавыскага райвыканкама, дзе разглядаліся пытанні проціпажарнай бяспекі і работы з цяжкімі сем'ямі. Якую выснову для сябе зрабіў? Так, у нас шмат хто павінен займацца гэтымі праблемамі — і не толькі ўчастковыя міліцыянеры і інспектары пажарнага нагляду, але і першынне звязно мясцовай улады, дэпутаты, старасты, органы апекі, намеснікі кіраўнікоў прадпрыемстваў па ідэалагічнай рабоце, настаўні-

кі... Як бачна, ёсць каму працаваць у гэтым кірунку. Аднак скарачэнняў, я кажаў бы, наступальных дзеянняў малавата.

— **Але ж хіба не бесперспектыўная гэта справа — «нянчыцца» з дарослымі людзьмі? Многіх з іх ужо не перавыхаваеш...**

— Дык што ж лепш: назіраць збоку за далейшай дэградацыяй людзей альбо ўсё ж паспрабаваць агульнымі намаганнямі вярнуць іх да нармальнага жыцця? Як сведчыць вопыт Мастоўскага раёна, дзе па ініцыятыве былога намесніка старшын аблвыканкама, а цяпер дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Марыі Бірковай узлілі практычна пад штодзённы кантроль літаральна кожную такую праблемную сям'ю і, як кажуць, ужо мірам сталі з імі працаваць, сітуацыя зусім не безнадзейная.

Нельга проста канстатаваць, што ёсць праблема, трэба актывна, індывідуальна дзейнічаць у кожным канкрэтным выпадку. Інашга не дадзена.

— **На апошняй сесіі абласнога Савета вы закралі і такія не надта папулярныя сёння тэмы, як утрыманне кароў на прыватных падворках. Хоць, здавалася б, і малака ў краіне халае, і надой на сучасных фермах значна вышэйшыя...**

— Сапраўды, у мяне скла-

ся ўражанне, што ў апошнія гады інтарэс гаспадарчых кіраўнікоў да закупу малака ў насельніцтва згаснуў, гэта пытанне стала лічыцца другарядным. Маўляў, у вобласці малака вырабляецца дастаткова і таму навошта абцяжарваць сябе гэтымі прыватнымі каровамі... Аднак давайце не забываць, што гэта і сацыяльная праблема. І таму трэба стварыць умовы, каб чалавек мог здаць на перапрацоўку свае прадпрыемства лішкі прадукцыі са сваёй прысядзібнай гаспадаркі і атрымаць нейкую «капейку». Што, у нас зямлі мала? Не можам дапамагчы з кармаваннем, саломай? Будзем жыліе — дык давайце зробім так, каб і хлеў быў, дзе маладая сям'я магла б ўтрымліваць жывёлу.

Так, скарачэнне палгоў кароў у прыватным сектары наўрад ці спыніцца. Аднак людзям, якія хочучы іх утрымліваць, трэба дапамагчы. Дарэчы, у вобласці штогод узаагароджваюцца лепшыя малаказдатычны і малаказборшычкі, а таксама лепшыя раёны і сельскія Саветы па рабоце ў гэтым кірунку. Цікавы факт: па выніках мінулага года пры больш чым дваццаціпрацэнтным скарачэнні палгоў кароў на прыватных падворках малака людзі здалі больш. Гэта пытанне не будзе пакінута без увагі і сёлета.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ВАКОЛ АДНАГО ДРЭВА...

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Што вы, які рахунак?! У мяне такога рахунка няма. Аплата за работу адбываецца дзень у дзень па дагаворах, якія заключваюцца паміж грамадзянамі і брыгадай. І гэта не мае ніякага дачынення да сельсавецкага бюджэту... А калі я спілю Ліхадзьеўскаму дрэва бясплатна, то як буду назаўтра глядзець у вочы іншым выскоўцам?... Ведаецца, з мясцовымі жыхарамі вырашаць праблемы ўвогуле значна прасцей — праводзім сходы, падключаем старастаў, вызначаем разам, як паступіць у тым ці іншым выпадку і, зыходзячы з прынятага рашэння, дзейнічаем... А вось тым, хто прыязджае сюды жыць з гарадоў, так званым «дачнікам», дагэдазіць цяжка.

...На працягу гэтага дня старшыня Сямёнавіцкага сельскага Савета Мікалай Нічыпаровіч сустрэўся з аўтарам ліста, пасля чаго патэлефанаваў у рэдакцыю і паведаміў, што заяўнік па-ранейшаму катэгарычна адмаўляецца спілюваць дрэва за ўласныя сродкі. Аднак кампраміс знойдзены і, напэўна, справа на-

рэшце скранецца з месца.

— Уладзімір Антонавіч Ліхадзьеўскі дамовіўся наконст спілювання з мясцовым лесніком. Яны прымуць да дрэва трос і выцягнуць яго трактарам, які ёсць у Ліхадзьеўскага. Наша задача — забяспечыць на гэты час адключэнне электраправадоў. А значыць, неабходна даць папярэднюю

заяўку ў раённыя электрасеткі, што таксама будзе каштаваць сельвыканкаму грошай. Выдзяляюць, нарэшце пытанне вырашыцца станоуча. Хоць мне незразумела — навошта было звяртацца для гэтага у вашу газету, ісі такім доўгім шляхам? Сельвыканкам жа знаходзіцца значна бліжэй.

Наталля КАРПЕНКА.

Старшыня Уздзенскага раённага Савета дэпутатаў Міхаіл ЛАПОТКА:

— У нас у раёне няма сваёй вышкі, і гэта стварае пэўную праблему са спілоўваннем старых дрэваў. Але мы што робім? Калі неабходна, арандуем вышку ў прыватнікаў. Дакладней, сельвыканкам толькі арганізоўвае гэту работу, а саму вышку і ўсе паслугі аплачваюць людзі. У выніку адно дрэва абыходзіцца чалавеку ў 200—240 тысяч. Такім чынам, напрыклад, у Лашанскім сельсавеце спілююць сёлета 60 старых дрэваў. Дарага? Але сельвыканкам, па вялікім рахунку, і не павінен за свае грошы ліквідаваць дрэвы на прыватных участках, такія траты ў бюджэце не прадугледжаны.

Увогуле спілоўванне дрэваў на тэрыторыі сельсавета (але не на падворках!) фінансуецца з артыкула на добраўпарадкаванне. А на добраўпарадкаванне выдзяляецца па 2—3 мільёны ў год кожнаму сельсавету. Падзяліце іх на 12 месяцаў... А трэба ж яшчэ і дарогі падсыпаць, і калодзны пачысціць, і на могілках парадак падтрымаць...

Так што без актыўнага ўдзелу людзей у добраўпарадкаванні тэрыторыі не абысцяся.

СЕНАТАРЫ ДУМАЮЦЬ ПРА КРЫЗІС

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Нам трэба працаваць без спасылкаў на глабальны крызіс, — падвёў вынік Аляксандр Якабсон. — У нашай невялікай дзяржаве не бывае невырашальных праблем, трэба толькі ўзяцца за іх вырашэнне ўсім разам.

— Я мяркую, што пры кансаладцы нашага грамадства і здзейнічэнні ўсіх рэсурсаў, якія мае наша краіна, нам удацца пераадолець крызісныя з'явы з мінімальнымі стратамі, — падтрымаў калегу Пётр Руднік.

Генадзь Навіцкі падкрэсліў, што шляхі змякчэння крызісных з'яў, прапанаваныя кіраўнікамі Магілёўскай і Гомельскай абласцей, павінны стаць здабыткам ва ўсіх рэгіёнах.

— Члены Савета Рэспублікі могуць перадаваць вопыт і ўплываць на сітуацыю на месцах, каб павялічыць эфектыўнасць працы эканомікі і палепшыць сацыяльнае жыццё людзей, — адзначыў Генадзь Навіцкі.

Яшчэ адна тэма семінара — перадача вопыту маладым сенатарам, бо склад Савета Рэспублікі абнавіўся на большую частку. Безумоўна, што члены Савета Рэспублікі — сляньныя людзі ў сваіх рэгіёнах, аднак праца на новым месцы мае свае адметнасці. Таму на семінары іх вучылі карыстацца інфармацыйнымі рэсурсамі на партале Нацыянальнага сходу і працаваць са зваротамі грамадзян і юрыдычных асобаў.

Падзяліцца вопытам працы сенатары папрасілі сваю калегу — старшыню праўлення ААТ «ААБ Беларусбанк» Надзея Ермакова, якая вылучалася ў Совет Рэспублікі некалькі разоў. Яна ўпэўнена, што самае галоўнае — гэта адказнасць за рэгіён, які вылучыў, і за ўсю краіну. Трэба заў-

важыць, як канкрэтны закон адаб'ецца на жыццё людзей.

Сенатар, банкір і лідар Саюзу жанчын гатовая разбірацца з праблемамі тых, хто звяртаецца да яе па дапамозе. Надзея Ермакова лічыць, што члены Савета Рэспублікі маюць дастаткова магчымасцяў для актыўнай працы са зваротамі грамадзян:

Намесні старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па эканоміцы, бюджэце і фінансах Надзея ЕРМАКОВА:

— *Безумоўна, крызіс у сувеснай эканоміцы прынёс і ў нашу краіну негатыўныя з'явы. Але і адкрыў нам вочы на хібы эканамічнай палітыкі.*

Мы павінны зразумець, што рабілі не так. У першую чаргу гэта датычыцца пераканання, што дзяржава абавязана вырашыць усе пытанні. Насамрэч, кожны павінен у першую чаргу думаць пра сябе і сваю працу. Трэба працаваць, а не чакаць, што дзяржава забяспечыць цябе заробкам. Трэба меркаваць, якім чынам зарабіць і як выхоўваць сваіх дзяцей.

Натуральна, што мы, кіраўнікі, павінны думаць, як арганізаваць працу прадпрыемстваў. І не чакаць, што нехта дасць нам бюджэтыныя грошы, каб кампенсаваць тыя ці іншыя выдаткі. Мы самі павінны вырашаць, як прыцягнуць інвестара і яго сродкі. І не для таго, каб зрабіць справядзачку «для галачкі», а каб з гэтага быў вынік.

Калі выдаткоўваюцца дзяржаўныя сродкі, то хто нясе адказнасць? Гэта нібыта нічыяныя грошы. Але гэта нашы грошы, бо мы іх зарабляем. Гэта нашы падаткі — з іх складаецца бюджэт. Але калі ты выдаткоўваеш свае грошы як інвестар, то і бюджэт ставіцца да іх па-іншаму. Вось на гэта сувесныя крызіс і адкрыў нам вочы: што бясплатнага нічога не бывае, усе павінна напрацоўвацца на вытворчасці.

Сенатары — гэта ў асноўным кіраўнікі розных прадпрыемстваў. І кожны павінен улічваць свой вопыт і магчымасці адлюстравання яго ў законе. Зразумела, сенатары — не прафесійныя юрысты і не заўбеды дасканалы разбіраюцца ва ўсіх фармулёўках, але яны разумеюць на практыцы само жыццё. Таму члены Савета Рэспублікі падчас прыняцця законаў будуць улічваць, што адбываецца іх у прадпрыемствах і што сапраўды ёсць у рэальным жыцці.

Першы закон для нас — бюджэт. Трэба меркаваць, на што ў першую чаргу выдаткаваць бюджэтыныя грошы. Сацыяльныя пытанні — гэта тое, што дзяржава павінна забяспечыць. Але і сам чалавек павінен думаць, як яму жыць і працаваць. Калі няма здароўя — дзяржава падставіць плячо. А так — трэба зарабіць на жыццё і вучыць гэтакім сваіх дзяцей.

У першую чаргу неабходна не спасылацца на крызіс, а працаваць. Таму што некаторыя ўжо паднілі рукі ўверх і толькі і робяць, што спасылаюцца на крызіс. Там і адбываецца спыненне вытворчасці. А трэба спыніць істэрыю і працаваць.

яны могуць увайсці ў любы кабінет і звярнуцца да любой афіцыйнай асобы.

Дарэчы, вызначаны дзень сенатара — гэта першы аўтарскі кожнага месяца, калі члены Савета Рэспублікі прымаюць граветы і прадстаўнікоў юрыдычных асобаў у рэгіёнах.

Ілона ІВАНОВА.

У ЧАКАННІ ГАЗІФІКАЦЫІ

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Камунальніцкаў таксама можна зразумець. Быў прэзэдэнт (не ў нашым раёне), калі пэўная гаспадарка перадала водаправодныя сеткі на баланс спецарганізацыі, а свідравіну пакінула за сабой.

У выніку жыхары мясцовых вёсак месяцамі сядзелі без вады. А калі выйшла са строю і свідравіна, без вады засталіся не толькі людзі, але і сама гаспадарка. Праблема перадачы свідравінаў даўнога прызначэння датычыцца не толькі Нёманіцкага сельсавета ці Барысаўскага раёна — яна агульнарэспубліканская. І кропка ў гэтым пытанні пакуль не пастаўлена.

Яшчэ адным невырашальным момантам застаецца праблема аплаты насельніцтва за ваду, атрыманую ад свідравіны даўнога прызначэння. Паводле жыццёвай логікі, балансатрымальнік (СВК) павінен усталюваць лічальнік лічылі воднаправода, якая ідзе на канкрэтны населены пункт, і заключыць дагавор на аплату з кожным жыхаром гэтай вёскі.

Аднак як пэўным вызначач — хто колкі «кубоў» расходоваў — калі вада падведзена не ў асобныя хаты, а толькі да водаразборнай калонкі?..

Клія вярнуцца да «балючых кропак» менавіта Нёманіцкага сельсавета, трэба ўгадаць праблему водазабеспячэння трох аддаленых вёсак: Пагадзіцы (дзе 74 двары), Круглага (6 двароў), Міхалова (4 двары). Як патлумачыў Міхаіл Мірук, на падвядзенне туды водаправода і ўсталяванне водаразборных калонак неабходна 300 млн рублёў. Сума для сельвыканкама непад'ёмная. Аднак дзякуючы той акалічнасці, што Пагадзіца ўвайшла ў праграму «Чыстая вада», можна спадзявацца на адносна хуткае вырашэнне гэтага пытання (паводле планаў, да 2010 года). Затое якасць пітной вады на тэрыторыі Нёманіцкага сельсавета адпавядае ўсім санітарным нормам (нездарма тут знаходзіцца асноўны водазабор, які «сілкуе» увесь Барысаў).

Дуігі час праблемай для старшын Нёманіцкага сельскага Савета быў стан прасёлкавых дарог і нецэнтральных ву-

ліц населеных пунктаў. Аднак днямі на ўзроўні вобласці было прынята рашэнне аб іх перадачы на баланс дарожных арганізацый. Безумоўна, пытанне добраўпарадкавання такіх дарог вырашыцца не адразу, але галоўны зрух ужо адбыўся.

На тэрыторыі сельсавета ўсяго адзін міні-палігон, які таксама перададзены на баланс спецыялізаванай службы. У трох самых буйных вёсках сельсавета жыхары заключылі дагаворы з ЖКГ на цэнтралізаваны вываз смецця. Раз на тыдзень, згодна з графікам, спецыялісты аб'язджае гэтыя населеныя пункты і збірае бытавыя адходы.

— Людзі задаволеныя: грошы за абслугоўванне невялікія — 530 рублёў ў месяц з аднаго чалавека, а карысць — відавочная, — кажа старшыня. — У найбліжэйшы час акупіць цэнтралізаваным зборам смецця яшчэ дзве вёскі. У астатнія (мала-населеныя і аддаленыя, дзе часам на ўсю вёску ўсяго 4 двары, як, напрыклад, у Ізюбцы) ганяць транспарт неметэагэада. Выйсце — самавываз і самаутилізацыя. На сходах грамадзян было вырашана: у вёсках, куды машына камунальнай службы не прыязджае, гаспадары — кожны на сваім падворку — утилизацыю смецця самастойна (нешта спальваюць, нешта закопваюць). У любым выпадку за межы двара яны смецце не выносяць. Там жыюць у асноўным пенсіянеры, смецця ў іх няшмат... Агучвалася прапанова арганізаваць па аддаленых вёсках пляючыю чыносага складзіравання. Ідэя добрая, аднак ёсць небяспека, што яны з часам могуць перарасці ў сапраўдныя звалкі, і тады зноў паўстане праблема — як гэта ўсё вывозіць, як ачышчаць тэрыторыю. Лепш усё ж абыходзіцца без іх.

Буйнагабарытнае смецце гаспадар можа сам вывезці на міні-палігон, ці замовіць транспарт у адпаведнай службе — за пэўную плату ўсё вывезуць. Часта на падворках збіраецца шмат металалому. Мне перыядычна тэлефонуць пенсіянеры, жыхары аддаленых вёсак, у якіх на двары стаіць і ржаве даўно зламаная машына. Людзі просяць да-

памагчы прыбраць гэты лом. У такім выпадку я звяртаюся да канкрэтнага чалавека, мясцовага прадпрымальніка-нарытоўшчыка, які бясплатна прыведзе, пагрузіць усё на свой прычэп і адвезе здаваць (а калі рэч больш-менш каштоўная, яшчэ і прыплаціць гаспадару).

На 1 студзеня 2008 года ў сельсавеце налічвалася 9 старых

моў, якія падлягалі зносу. Толькі ў дачыненні да трох тат не было знойдзена спадчыннікаў, і сельвыкан-

Праблема перадачы свідравін дваінога прызначэння датычыцца не толькі Нёманіцкага сельсавета ці Барысаўскага раёна — яна агульнарэспубліканская.

каму давалося зносіць іх за бюджэтыныя грошы, выдаткаваныя вобласцю. Астатнія дамы перайшлі да новых гаспадароў, а тыя атрымалі ад мясцовай улады прадлісанні ў акрэслены тэрмін давесці дом да ладу (добраўпарадкаваць) альбо прадаць. Дзякуючы блізкасці Барысава, попыт на старыя хаты ў Нёманіцкім сельсавеце ёсць: гараджане набываюць іх, зносяць іх на вызваленым месцы будуюць дачы.

Згодна з рашэннем сесіі Мінскага абласнога Савета дэпутатаў, у 2009 годзе ўсе даходы, атрыманыя з крыніц, прапісаных ва Указе № 21, цалкам залічваюцца ў бюджэты сельскіх, пасялковых выканкамаў. Пакуль што рэальнымі даходнымі крыніцамі для Нёманіцкага сельвыканкама застаюцца: падацка на зямлю, на нерухомасць з фізічных асобаў, дзяржаўшліна, даходы ад здачы нерухомасці ў арэнду. Сур'ёзныя спадзяванні мясцовае ўлады ўскладаюць на зямельныя аўкцыёны, на якіх сёлета плануецца прадаць 7 участкаў. Як мы ўжо казалі, попыт на зямлі ў прыгарадным сельсавеце ёсць.

ЖЫЛЛЁ МАЁ

У ПОШУКАХ КАНКУРЭНТА АЛЬТЭРНАТЫВА ЖЭСУ ПАКУЛЬ НЕ З'ЯВІЛАСЯ

СІСТЭМА ЖЫЛА... І БУДЗЕ ЖЫЦЬ?

На працягу многіх гадоў сітуацыя ў айчынай жыллёва-камунальнай гаспадарцы выглядала досыць напружанай: адчуваўся знос аб'ектаў і сетак, што негатыўна адбываецца на надзейнасці іх эксплуатацыі, павялічэнне неўтворчых страт і сабекошту паслуг. Гэта надзвычай трывожны «сімптом». Апошнім часам такую тэндэнцыю ўсяляк імкнуча пераадолець.

Аднак яшчэ не ўдалося эфектыўна вырашыць галоўнае пытанне — знайсці шлях да фінансавага аздараўлення прадпрыемстваў галіны. Задача неадкладная і надзвычай складаная для вырашэння. У чым, прынамсі, пераконвае расійскі вопыт. У свой час для адраджэння ЖКГ там спрабавалі прыцягнуць бізнэс. Прыватнікі спачатку адгукнуліся на такую на першы погляд вартую прапанову. Аднак пасля інвестары адмаўляліся ад адпаведных праектаў.

«Камуналку» можна і трэба зрабіць прыватнай для ўкладанняў. Але для гэтага неабходна істотна абнавіць структуру абслугоўвання жылля. Па-ранейшаму традыцыйная «схема» ў пераважнай большасці выпадкаў складаецца з ЖЭСаў. Сістэма практычна не змянялася з савецкіх часоў, хаця пэўныя захаваны на яе пераўтварэнні рабіліся: напрыклад, жыллёва-эксплуатацыйныя службы вырашылі перавесці на самастойны баланс з утварэннем юрыдычнай асобы. Аднак пераход ЖЭСаў да «самастойнасці» проста сябе не апраўдаў. Таму іх спрабавалі акцыянаваць — пняць гадоў таму з'явілася адпаведная пастанова Савета Міністраў.

Планавалася, што праз акцыянаванне пройдуць 20 працэнтаў жыллёва-эксплуатацыйных службаў у раёнах і 30 працэнтаў — у Мінску. Аднак гэты варыянт аўна «не пайшоў». Па праўдзе кажучы, асобныя ўданыя выпадкі такіх пераўтварэнняў усё ж былі. «Сімбіёз» ЖЭСа і рамонтна-будаўнічага прадпрыемства працуе ў Ваўкавыску.

Як паведамілі ў аддзеле жыллёва-камунальнай гаспадаркі Ваўкавыскага райвыканкама, акцыянернае таварыства займаецца не толькі эксплуатацыяй, але і рамонтам жылля. Праўда, пра знешнія інвестыцыі ў гэтым выпадку гаворка, зразумела, не вядзецца.

ДЗЯРЖАЎНЫ ВАРЫАНТ

Спосабы змянення мадэлі кіравання жыллёвай галіной з рознай актыўнасцю адрацоўваюцца ў рэгіёнах. Да прыкладу, у сталіцы ў свой час разгарнуўся маштабны эксперымент па рэфармаванні сферы абслугоўвання жылля. У Мінску ўсяляк імкнуча вызваліць жыллёва-эксплуатацыйныя службы ад неўласцівых ім функцый. Раз-

Ужо ў бліжэйшы час мяркуецца перайсці да прафесійнага кіравання жылфондам на конкурснай аснове. Пры гэтым захаванне дзяржаўных арганізацый ЖКГ разглядаецца толькі ў асобных выпадках.

грукі ЖЭСы ад «папяровай» работы закліканы разлікова-даведчыя цэнтры. Ужо створана 35 адпаведных падраздзяленняў, яшчэ 3 адкрыліся ў Цэнтральным раёне і 2 — у Кастрычніцкім.

Усяго ў сталіцы працуюць 125 ЖЭСаў — двалі вялікая і разгалінаваная сістэма. Як заўважыў генеральны дырэктар вытворчага аб'яднання «Мінская гарадская жыллёва-гаспадарка» Віктар Вараб'ёў, усе заяўкі ад жыхароў цяпер бяруцца на кам'ютарны ўлік, іх выкананне жорстка адсочваецца. Прыняты закон аб ахове правоў спажывцоў жыллёва-камунальных паслуг, у межах якога і павінны рэгулявацца ўзаемаадносіны абслуговых арганізацый і жыхароў. Праўда, да канкрэтнага ўвасаблення тут яшчэ далёкавата.

Спецыялісты жыллёва-камунальных службаў лічаць прыкладна рыскаванні на аказанне паслуг жыхарам.

— Тут неабходна рабіць акцэнт менавіта на тое, у якім статус знаходзіцца жыллёвы фонд, які абслугоўваецца, — пераканана дырэктар сталічнага ЖЭСа № 27 Аляксандр Макевіч. — Да прыкладу, у нас на абслугоўванні 148 дамоў, пераважна колькасць з якіх з'яўляюцца 60-70-га гадоў — так званыя «хрушчоўкі». Адна справа — прыняць на абслугоўванне і кваліфікавана «вясці» новабудуолі, а тут даводзіцца тыя ж віды работ выконваць большай колькасцю людзей. Да таго ж на «старым» жыллі заўсёды ўнікае шмат праблемаў, якія не заўсёды ўдаецца тэрмінова вырашыць. У выніку ў жыхароў узнікаюць справядлівыя нараканні на якасць абслугоўвання.

Вельмі важна, каб падчас любога рэфармавання былі «уклучаны» эканамічныя рычачкі. Самае галоўнае — зацкаваць насць работніка. Калі будуць створаны належныя умовы ў межах адпаведнага прававога поля, адразу актыўна пачне развівацца альтэрнатыва дзяржаў-

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

наму сектара. У такім разе ЖЭСы на роўных умовах з прыватнікамі прапануюць жыхару свае паслугі, і чалавек зможа выбраць і аддаць перавагу той ці іншай абслуговай арганізацыі. Толькі ў такім выпадку пачне фарміравацца паўнаважжае канкурэнтнае асяроддзе.

ШТО СКАЖА ПРЫВАТНЫ?

Неабходнасць змянуў тлумачыцца проста — большасць кватэр айчыннага жылфонду прыватызаваныя, знаходзіцца ў прыватнай уласнасці, а яго абслугоўваннем дасюль пераважна займаюцца дзяржаўныя «канторы». Ва ўладальніцкай кватэры — больш элементарнага выбару — рэальнай альтэрнатывы дзяржаўным жыллёва-эксплуатацыйным службам пакуль не створана.

— У Беларусі налічваецца 15 прыватных прадпрыемстваў, якія займаюцца абслугоўваннем жылля, — кажа начальнік аддзела эксплуатацыі жыллёвага фонду, арганізацыі і правадзэння жыллёвай рэформы ўпраўлення жыллёвай гаспадаркі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Міхаіл Коласав. — Усяго толькі 15, прычым амаль палова з іх (6 арганізацый) — у сталіцы.

Школьнікі на перапынку. Смаргонь.

Вадаправодную трубу хутка «зрэжучь»

Галіна Эдуардаўна Саўрыцкая пражывае ў прыватным доме ў вёсцы Красны Аццяр Пуяхавіцкага раёна. У 2006 годзе ў ім здарылася аварыя: з-за прагнілых трубаў прарвала вадаправод. Паводле слоў заўніцых, тады вада ішла пад падлогу тры дні. Нарэшце майстры прыехалі, спілавалі кавалак той трубы і паставілі драўляную заглушку. Аднак гісторыя на тым не скончылася.

— Я рамонціма яшчэ тады гаварыла, маўляў, зрэжце гэтую трубу на ўваходзе ў дом, не пакідаць яе — іржаваў і прагніліў — пад падлогай. Не паслухалі, зрабілі так, як палічылі неабходным, — гаварыла нам Галіна Эдуардаўна. — Пазней ад вадаправода я ўвогуле адмовілася, балазе, ёсць калодзеж. Але галоўная мая праблема засталася: са-старэлая труба пад падлогай. А як зноў прарве яе? Разумеець, колькі тады будзе каштаваць рамонт? Зверталася ў тую ж жылёвую арганізацыю, дык там патрабуюць грошы за паслугу, спасылалючыся на нейкі загад па падпрямстве ад сярэдніх міну-

«Валютчык» нам не таварыш

Нагледзячы на шматлікія заклікі карыстацца паслугамі банкаў і іх абменных пунктаў, у якіх няма недахопу ні ў валюткі, ні ў малых гарадах, даверлівыя беларусы ўсё адно ідуць да «валютчыкаў». Алошніх пазнаць не складана. Яны, як правіла, ціхенькія стацыі пры ўваходзе на прадуктовыя і рэчавыя рынкі і чакаюць чарговую «ахвяру».

Жыхару Гомеля, які раскладаў па кішэнкі беларускія і расійскія рублі, доллары, еўра, і, быццам перасо-вачны абменны пункт, абслугоўваў «кліентаў» у люд-ных месцах горада, няглыбны бізнес прыносіў небаг-ляты грошы. Але толькі да таго часу, пакуль яго не за-трымалі супрацоўнікі міліцыі. Аналагічным валютна-аб-менным аперацыям займалася і гамялянка. Неза-конам атрыманы ёй прыбытак склаў 56 мільёнаў руб-лёў.

— Па абедзюм справах зараз вядзецца расследа-ванне, — паведаміла старшы памочнік пракурора Го-мельскай вобласці Надзея Самусева, — а мужчына і жан-чына, якія падзраоўваюць у незаконна працярмальніч-кай дзейнасці, знаходзяцца пад арыштам.

Не сакрэт, што затрымліваюцца «валютчык», які пра-віла, на месцы здзяйснення злачынства. Таму, паважа-ныя чытаны, абыходзьце «нелегальныя абменнікі» бо-кам. Кожны чалавек, які вырашчыць скарыстацца неле-галымі паслугамі, рызыкуе назаўсёды страціць свае грошы. Бо, згодна з заканадаўствам, усё сродкі, атры-маныя па незаконных здзелках па абмене валют па-за банкаўскімі ўстановамі, падлягаюць канфіскацыі ў да-ход дзяржавы.

Надзея ДРЫЛА.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Незалежная экспертыза Леаніда Заікі

— Колькі часу, згодна з ва-шым планам, адводзіцца на правядзенне такой адаптацыі?

— Па маім разліках, працэс зой-ме ўвесь 2009-ы і палову 2010 го-да. Гэта будзе час дзейняня па ста-білізацыі грошай, эксперту і імпар-ту, захаванні працоўных месцаў. Рэальна цяжка дасягнуць новых мэтаў, асабліва тых, якія звязаны з рызыкамі знежыгана гандлю і аб-межаванымі рэсурсамі краіны. Я маю на ўвазе сферы фінансаў і па-ставак сыравіны.

— Навошта нам увогуле па-трэбна новая эканамічная палі-тыка?

— Яна, на маю думку, стане га-лугоўным шанцам Беларусі па яе ўваходжанні ў сусветную эканаміч-ную супольнасць. У яе маштабах мы малая і адкрэтая эканоміка. У гэтым нашы пільны. Беларусі больш лёгка прыставацца і адап-тавацца да рэзкіх зменаў знешняй эканамічнай кан'юнктуры, чым не-каторым вялікім эканомікам. Зольнасць хутка рэагаваць і свое-часова адмяняцца ад састарзлых відаў дзейнасці на карысць новых і перспектыўных вытворчасцяў уласцва такім эканомікам, як Бе-ларуская. Ёй прасцей сфарміра-ваць нацыянальную сістэму пошу-ку і падрыхтоўкі ўнікальных кадраў у галоўных сферах развіцця і кіра-вання эканоміяй.

На парадак дня хутка пастаіне і пытанне фарміравання новай стра-тэгіі эксперту. Яе асновай стане пе-рсонаж вытворчасці нашых традзі-цыйных тавараў, якія карыстаюцца попытам за мяжой (трактары, ау-тамабілі, сельгастэхніка, халадільні-кі і г. д.) у краінах Азіі і Лацінскай Амерыкі. На мой погляд, наспёў час фарміравання рынку зямлі з пасту-повым пераходам да прыватнай вы-творчасці прадуктаў харчавання і перапрацоўкі сельгаспрадукцыі.

Увогуле нам даядзецца пера-арыентавацца на стварэнне новых тавараў і паслуг, якія будуць за-трабаваныя на сусветным і рэгі-янальных рынках. Да месца будзе і наш удзел у стварэнні міжнарод-ных сыравінных і трубаправодных кансорцыумаў сумесна з Расіяй, Еўрасаюзам і іншымі краінамі. Вы-заў і інш. Санс «электроннага ўра-да» ў наданні прэзырстасці і на-бліжэнні органаў кіравання да на-рода. Таму варта на працягу двух гадоў перайсці да бясплатнага до-ступу да інтэрнэту ўсёго насель-ніцтва Беларусі.

Гутары Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Казкі для дарослых

не нацыянальнага здбытку, у сцэ-нах сямейнага жыцця адыгрывае далёка не станоўчую ролю. Гэта практычна тое ж самае, што і безыніцыятнаўнасць, толькі ў больш мяккай фарбавуцы.

Ініцыятывных мужчын (калі раз-глядаць узаемаадносіны полаў) у нас становіцца ўсё менш, ініцыя-тыўных жанчын — усё больш. Што тут прычына, а што вынік, ужо не-магчыма вызначыць. Аднак рэаль-насць такая, што хутка жанчыны канчаткова перахопляць ініцыята-ву ў свае рукі і пачнуць дыктаваць мужчывнам правілы гульні. Яны і так наступаюць на ўсіх «франтах»: з экранай тэлевізараў, са старо-нак глянцавых часопісаў, з рэ-кламных шчытоў... Самаўпаўне-ныя, энергійныя, сэксуальныя... Яны спадзяюцца сустраць дастой-ны адпор, адэкватнае супраіўле-ненне, у рэшце рэшт, пачуць даў-но забыты слоган, на якім некалі трымаўся інстытут шлюбу: «Хто ў доме гаспадар?!» Але не адчува-юць адпору, не бацца жадання супраіўляцца... Мужчыны здаю-цца без бою. Яны сталі цыхія і пад-атлівява, як авечкі ў статку вопыт-нага пастуха. І без прырэнчання прымаюць форму кожнага чарго-вага «сасуда» — «уліваюцца» ў яго ўжо ад Шурыка, праз год, але гэта акалічнасць Людмілу чамусьці не бянэжыць. Як сапраўдная славян-ская жанчына, яна верчыць і спадзя-ецца, спадзяецца і верчыць. І спачу-вае нашай Жанет, бо ў той не было ў сямейным жыцці ні экстрэму, ні драйву — ніякіх прыгод...

Натхнёная гэтай сустрачай, я вырашыла правесці апытанне ся-рэд знаёмых жанчын. Папрасіла ў кожнай з іх назваць асноўныя якас-ці, якія, на іх думку, вылучаюць на-шых мужчын з сусветнай, так бы мовіць, супольнасці... Часцей за ўсё ў адказ зафігуравалі ведаеця якія азначэнні? Абячываець і праз-мерная памаркоўнасць. Так-так, аказалася, што тая самая памір-коўнасць, якой мы так ганарымся і якую ўзводзім у ступень ледзь ці

Есць у мяне адзін нежанаты ся-бар — яму трыццаць з «воксікам», разумны, прыгожы, начытаны. Ка-лі ён не працуе, то лжыць пад сва-ёй машынай, даводзячы да даска-наласці нейкія нябачныя механі-зімы і паліруючы да бялусы ўсё, што можна адпаліраваць. Калі не ля-жыцца пад машынай, то сядзіць за камп'ютарам, інтымна перапіса-ючы азначэнні? Абячываець і праз-мерная памаркоўнасць. Так-так,

А ёй, як любой жанчыне, пасу-кае змены падзеі і фарбав. Лёгка-га вар'яцтва. Маленькай непрад-казальнасці... Яна, зразумела, так-сама не Анджэліна Джолі, але ў шэрацы стамаліцца не менш. Тут ючыся з цэлым натоўпам жанчын (ад 20 да 50), кожная з якіх, зра-зумела, прэздэнуе на сваю эксклю-зіўнасць у яго жыцці. А ён толькі паспявае ленавата адмахвацца ад

Нерухомасць злачыннай арганізацыі рыхтуецца да продажу

Нерухомасць, якая належала злачыннай арганізацыі «Пажарнікі», рыхтуецца да продажу з аўцыённаў, паведамлі ў пракуратуры Гомельскай вобласці.

Большасць членаў злачыннай арганізацыі «Пажарнікі», што дзей-нічала ў Гомелі ў сярэдзіне 90-х, прайшлі праз судовыя інстанцыі і атрымалі тэрміны пакарання, звязаныя з працяглым пазбаўленнем волі. У працэсе расследавання дзейнасці самага масавага ў гісторыі горада крымінальнага фарміравання пракураторы не толькі даказала іх удзел ва ўчыненні амаль 100 цяжкіх і асабліва цяжкіх злачынстваў, але таксама зрабіла крокі для канфіскацыі маёмасці, нахытай супрацьзаконам шляхам.

Цяпер рашэннем судовых інстанцій горада шэраг аб'ектаў неру-хомасці, зарэгістраваных на ўжо асуджаных членаў арганізацыі і іх сваякоў, канфіскаваны. Гаворка ідзе пра гандлёвыя плошчы, офісы прыватнага прадпрыемства, якое належала «Пажарнікам», складская пам-яшканні, гаражы і іншыя збудаванні. У найбліжэйшы час усё яны будуць выстаўлены на аўцыён. Грошы, вырчаныя ад продажу аб'ектаў, будуць накіраваны на кампенсацыю матэрыяльнай і маральна-ўрону пацярпелым. У прыватнасці, аднаму з іх рашэннем суда «пажарнікі» павінны кампенсаваць Вр667,5 млн матэрыяльнага і каля Вг700 тыс. маральнага ўрону.

У пракураторы дадалі, што ўжо адзін з аб'ектаў (кавярня ў цэнтры Гомеля) прададзены з аўцыёну. Пры пачатковай цане 466,7 млн будынак рэалізаваны за 470 млн.

Алена САФРОНАВА, БЕЛТА.

НАСЕННЕ НЕ ПРАПАДЗЕ

У чымсь полі каля в. Ніжні Цераб'ежэў Сталінскага раёна міліцы-янеры і памежнікі выйшлі на 15 аўб'ёміх сумак. У васмы з іх было насенне кветак і гародніны, а ў астатніх ляжала тканіна. Каму нале-жыць тавар коштам 30 млн рублёў невядома. Шукаюць гаспадара.

УСГО ПАЎЛІТРА, А ЯКОЕ ГОРА!

Калі пенсіянерка з в. Лахва Лунінецкага раёна збыла паўлітра самагону, то не чакала, што гэта прывядзе міліцыю ў яе хату.

«Які гандаль? Пашкадавала чалавека», — развела рукамі жанчына. А ў хаце пенсіянеркі стаў самагонны апарат, бочка брагі і 10 паўліт-ровак самагону. Гаспадыню чакае штраф.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Такі лейтматыў праграмы першачар-говых мераў па адаптацыі беларускай эканомікі да глабальнага фінансавога крызісу, якому падрыхтаваў вядомы эканаміст, кіраўнік аналітычнага цэнтара «Стратэгія», член грамадска-кансульта-цыйнага Савета пры адміністрацыі Прэзідэнта Л.Ф. Заіка. Сваю работу ён мяркуе вынесці на суд грамадскасці, а напярэддзіне ў яе зместам пазнаёміць наш карэспандэнт. Першае ўражанне — документ актуальны і цікавы, хоць, скажам шчыра, і небаэ-спрычны. Па тлумачэнні мы звярнуліся да аўтара.

— Леанід Фёдаравіч, што прымусліла вас сесці за напісан-не праграмы антыкрызісных мераў?

— Пачуццё адказнасці за тое, што адбываецца ў нашым жыцці і нацыянальнай эканоміцы. Мы ўсё знаходзімся ў адной лодцы, а та-му лучы сабе абавязаным рабіць па-салёны ўнёсак у вельмі патрэбную цяпер работу па адаптацыі экано-мікі да новых рэалій. Час падрых-тавацца і адэкватна адказаць на выклікі глабальнага крызісу яшчэ ёсць. Мы ўвайшлі ў першую фазу крызісных працэсаў і пакуль адчу-лі толькі некаторыя фінансавыя дысбалансы.

У пэўнай ступені ўсяляе апты-мізм і той факт, што апошнім час-кам прапановы незалежных бела-рускіх эканамістаў пачалі рэалізоў-вацца. Напрыклад, па лібераліза-цыі эканомікі, развіцці малого і так званага сямейнага бізнесу і інш. Сёння нараджаецца новая экано-мічная палітыка, сутнасць якой у пераадоленні застылых, састарэ-лых формаў гаспадарання, якія пер-рашкаджаюць разу краіны наперад. Прыватны капітал і прыватныя іні-цыятыва пачынаюць адгрытваць усё большую ролю.

— А можа не варта спяча-цца з фарміраваннем новай экано-мікі, трохі пачакаць, агле-дзецца, як будуць развівацца падзеі ў суседзях, у Еўропе, увогуле ў свеце?

— Іншымі словамі, ці трэба ця-пер рызыкаваць, пачынаць гэту вельмі складаную работу ў цяжкі і малапрадукцызны час крызісу? Падкрэсліў, сістэмнага крызісу? Думаю, што варта і трэба. Для гэ-та ёсць палітычны, сацыяльны і эканамічныя інструменты пера-ўтварэння краіны. Сёння, на жаль,

МУЖЧЫНЫ ЗДАЮЦА БЕЗ БОЮ...

Адной маёй знаёмай (назавём яе Жаннай) казачна пашанцавала. Праўда, сам факт шанцавання яна прызнала значна пазней. А спачат-ку проста выскачыла замуж на трэ-цім курсе мундівенсітэта за звыч-айнага хлопчыка з паралельнага патоку. Хоць ён і тады быў не з апошняга дзясятку — займаўся бе-ганнем і плаваннем, кідаў ці то ка-п'ё, ці то ядро, яшчэ і вучыцца па-спяваў амаль на «выдатна». Ажаніў-шыся, ён стаў узорным сем'янінам, ну проста з вялікай літары «с». Атрымаў другую вышэйшую адука-цыю, пабудоваў кватэру з усаякі-мі «наваротамі», за лічаныя гады адолее некалькі кар'ёрных прыступ-каў... Жанет нарадзіла яму дваіх дзяцей, з якімі ён няньчыўся нароўні з ёю, а можа, і больш. Яго жыццё засяродзілася на двух момантах — доме і рабоце, прычым першаю ён надаваў некалькі не менш увагі на-ват праз дваццаць гадоў сумесна-га жыцця. За гэты час не было ні-воднага выпадку, каб бацька сям-ейства затрымаўся дзе-небудзь на не справе. Пылі з сябрамі? Крый, Божа!.. За ўсе гады жыцця — нівод-най нагоды для рэўнасці, ніякіх па-

бочных імёнаў у запісных кніжках, ніякіх «левых» званкоў па майль-ным... Па выхадных ён закупляе на-рынку прадукты на тыдзень, а вяр-нуўшыся дадому, праспе ім жа па-мытую бялізну. Словам, казка, а не мужчына. І я не стала б так падра-бязна засяроджваць на ім увагу, ка-лі б не адзін выпадак... Сустрэла некг сваю суседку па пад'ездзе Людмілу, якая таксама добра ве-дае Жанет (некалі мы ўсе жылі ў адным доме). Слова за слова — і раптам яна пытаецца:

— Ну як там наша Жанка? Яшчэ жыве са сваім занудам? Бедная... Я на трэці дзень пасля вяселля за-стрэлілася!

Вос і зразумей пасля гэтага жанчынчу. Што, уласна кажучы, ёй трэба? А можа, гэта элементарная зайздросць? Людміла адразу аб-вяргае падазрэнні.

— Памятаеш, як мой Шурык ад-ноічы хадзіў дыванок выбіваць? Днём у суботу пайшоў, а ранішай у панядзелак вярнуўся. Я якраз блін-чыкі смажыла, патэльні ў рудэ тры-мала... І гэтай патэльні яму па лы-сне — трах! — расказвае яна, а ў голасе такое замілаванне, такі го-

Эпідэмія грыпу свайго піку яшчэ не дасягнула

На мінулым тыдні захва-ральнасць беларусаў на пра-студу і грып працягвала рас-ці. Паводле інфармацыі Рэс-публіканскага цэнтара гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя, у кантрольных гара-дах па медыцынскую дапамо-гу звярнуліся з прастуднымі сімптомамі 91 420 чалавек. А ўсяго за перыяд з 6 кастрыч-ніка 2008 года, калі распача-лося эпідэміялагічнае адсоч-ванне сітуацыі ў кантрольных гарадах, на прастуду пера-хварэлі каля мільёна чалавек.

На пачатк гэтага тыдня гры-павалі 13 з 18 кантрольных гара-доў (Гродна, Ліда, Брэст, Пінск, Бабыруйск, Мінск, Гомель, Бары-саў, Салігорск, Наваполацк, Ма-зыр, Рэчыца, Баранавічы) і 41 ра-ён. Па-ранейшаму «не здаюцца» грыпу Віцебшчына і Магілёўшчы-на. Так, у Віцебскай вобласці про-цэпідэміячныя мерапрыемствы праводзяцца толькі на тэрыторыі Дубровенскага, а ў Магілёўскай вобласці — на тэрыторыі Асіпо-віцкага раёна. Найбольш інтанс-ую на грыпуе цяпер Гомельшчына, дзе акрамя абласнога цэнтра ў эпідэмічных працэс удзільгнуты 16 адміністрацыйных тэрыторый. На 16 лютых навуачныя працэс быў спынены ў 75 школах. Найбольш цяжкасць школ, вучні якіх былі адраўлены на незапланав-аныя канікулы, зноў жа на Го-мельшчыне — 27 школ.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Мінчане сталі часцей хадзіць у музеі

Як паведамлі ў Галоўным ста-тыстычным упраўленні Мінска, у 2008 годзе ў музеях горада па-бывалі 1 мільён 20 тысяч чала-век, што на 9,7 працэнта больш, чым у 2007-м. Прычым 54,3 пра-цэнта з іх — гэта навучэнцы і сту-дэнты. Найбольш часта бывалі ў гістарычных музеях — 38,3 пра-цэнта ад усіх наведваннў і ў мас-таўнаўнасці — 29,4 працэнта.

А тэс папулярнасць заапар-ка і цырка ў мінчан крыху зні-лася. На паказаз у цырку летась пабывалі 250 тысяч гледачоў, а заапарк наведвалі 420 тысяч ча-лавек. У параўнанні з 2007 год-дам гэтыя паказчыкі зменшылі-ся на 26 працэнтаў і 19,4 пра-цэнта адпаведна.

Святлана ФРАЛЯНКОВА, «Мінск—Навіны».

ПаWWWуцінне ад Віктарыі Захаравай

Больш за мільён беларусаў сядзіць «У кантакце»?
Беларуская аўдыторыя сацы-яльнай сеткі www.vkontakte.ru у студзені гэтага года перасягнула мільёны рубжв. Ва ўсякім выпад-ку, аб гэтым сведчаць звесткі не-залежнай сістэмы кіравання рэ-кламай AdRiver: за першы месяц 2009 года названы сайт навед-ала больш за 1 мільён унікальных карыстальнікаў з Беларусі. Параў-нанне тыднёвай і месячнай аўды-торыі паказала, што каля 40% карыстальнікаў наведваюць сайт не радзей за раз на тыдзень.

Акрамя таго, аналітыкі адзна-чаюць, што сацыяльны сэрвіс, які перапачаткова прывабліваў пе-раважна маладоў аўдыторыю, ця-пер заваяваў сімпатію і больш дарослых карыстальнікаў. З каст-рычанніка мінулага года па студзень гэтага колькасць наведвальнікаў ва ўзросце ад 25 гадоў і больш склала 110 тысяч чалавек у ме-сяц. Пры гэтым улічвалася толькі карыстальнікі, якія пакінулі на сай-це звесткі пра свой узраст.

Для параўнання: беларуская сацыяльная сетка www.rqta.by, запушчаная летась, аб'ядноўвае цяпер крыху менш за 21 тысячу зарэгістраваных карыстальнікаў.

— А ты, як і я, пераважна ўжываеш DVD-дыскі і 350 тысяч рублёў. Аду дзячынчу затрымалі, а астатніх шукаюць.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

На конкурс апавяданняў

Апавяданне Антона Піліпчыка здаецца не надта мудрагелістым, нават просценькім. Усе мы прагнем звычайнай дабыні, дабрабыту і шчасця. Але не заўсёды простыя і звычайныя вядуць нас да гэтага сцэжкі. Адным словам, не проста жыць на свеце, але жыць трэба, калі нават і невясносна. І калі мы не здаемса, калі ў нас не знікла чалавечнае, — жыццё заўсёды працягвае нам руку і бароніць нас.

Віктар КАЗЬКО.

У канторы, цымянай, пракуранай, з адным усяго, ды і тым зашмаляваным, столікам і не лепшым крэслам, брыгадзёр падвёў Алеся да вузенькага акенца і паказаў на шырокую за замураванымі шыбкамі панараму наваколя.

— Бачыш вунь ферму? Адпрацоўваць свой дзень... як іх там называеш?... грамадскіх аплатных работ пайдзеш туды. Вось-вось лы кармакуні павінен аб'явіцца шкавы малады чалавек. З пілоў ён будзе... Парэжжае які пятак бярвенняў...

— Цікавага маладога чалавека? Алеся доўга чакаць не давалося. — Хімік... Лёнікам мяне завуць, — падаў руку на знаёмства цыбтавы, каротка пастрыжаны мужчына.

— Накіраванец службы занятасці, — сказаў, назваўшы сваё імя, не разумеючы, аднак, што канкрэтна азначае Лёнікава «хімік». Алеся. А Лёнік не стаў марудзіць з выкананнем работы. Адразу занёс пілу на бярвеня, якое Алеся яшчэ да яго прыходоў прывасіў на іншыя так, каб, пілюючы, асабліва не трэба было згінацца, і яны пачалі туды-сюды цягаць «Дружба-2». Толькі ў драўніну піла ўгрызалася неахвотна.

— Тыр-р-і! — не вытрымаў Лёнік. — Ну яе к д'яблы! На той свет нас загоніць, — у ягоных руках аднекуль апынуліся плаסקаўцы. Імі Лёнік пачаў спрытна расхіляць зубчы пілы:

Антон ПІЛІПЧЫК

АМНІСТЫЯ...

— Разгону яна ж амаль не мае. Гэтую яе хваробу я яшчэ ўчора прыгледзеў. З адным дзедзям тут пілаваў. Ды палячыць не меў чым...

— А «хімік»... гэта... Ну, прафесія, спецыяльнасць?..

— Хімікам, пара ведаць, называюць тых, хто на вольным пасяленні... Асуджаных, значыцца, — не хаваючы свайго здзіўлення неведаным дзіваком-чалавекам агульнавядомага, патлумачыў Лёнік. Зрабіўшы невялічкую паўзу, ён прадоўжыў:

— Ты, Алеся, вось у службе занятасці ся ўмякно стаіш. Скарацілі цябе, я так мрочна. Цяпер так модна пазбаўляцца ад непажаданых... А чым па сваім, так бы мовіць, стану, скажы, лепш пачуваеш за мяне? Га?... Табе гэтакасама трэба рэгулярна адзначацца, з накіраваннем хадзіць па арганізацыях і кліячыць, каб работу далі. Інакш грашовай дапамогі... Ды якой яе там!.. Як той кот напалаць. Не ўбачыш...

Алеся толькі зыркнуў на Лёніка. А тым часам «хімік» ужо апрабаваў пілу на бярвеня і падаў каманду:

— Ну, паехалі!.. Во, цяпер яна, зараза, перастане нас мэнчыць. Палезе, як у кашу... «Дружба-2» і сапраўды захакала веселай, лягчай. Папілаваць на кароценькіх калодачкі адно бярвеня, прыняліся рэзаць другое...

— Лёнік, прывітанне!.. Цябе і сёння запрэгі ў пільшчыкі-дрыва-секі?... Абодва яны павярнулі галавы ў той бок, адкуль данеслася звонкае жаночае «прывітанне!», і ўбачылі: вільняні вісячы замком за дзвярэх адмыкае сімпатычна дзячыцца.

— Гэта Ларыска. Яна з дзяржак, але цяпер падмяняе захавалую загадчыца. А тут размяшчаецца кармакуня, пойдла для цялят гатуюць. Для гэтага вось і патрэбныя дровы, — наваўтагласа пачаў уводзіць Алеся ў курс справы Лёнік. Ён раптам пакінуў пілу і накіраваўся ў памішканне, дзверы ў якое былі ўжо расчынены насцех.

«Ну, наклёўваецца любоў!»; — падумалася грэшным чынам Алеся.

У дзвярным праёме кармакуні нельга было не заўважыць не надта высокую кадзкушу, напоўненую нечым белым. Што гэта малако, Алеся здагадаўся толькі тады, калі ўбачыў: яго напарнік па нарыхтоўцы дроў для фермы залпам выхлебав «белага» аж тры кубкі.

— Можна лычыць, што я паснедаў, — сказаў, вярнуўшыся да пілы і выцёршы рукавом курткі вусны, Лёнік. Яны зноў пачалі пілаваць.

— А не зашкодзіць? Кадзущачка ж вунь якая... — Брудная? А я і ўчора з яе піў. Нічога, нармальненька... Не бойся, не пройме... Маленкіх цялятак памыямі ж не пояць.

— Ну, а як усё ж да вольнага пасялення дахрыцца? — без дыпламатыі запытаў Алеся.

— Думваю, што зусім не гэтак, як ты да свайго скарачэння... Жонка Упакла... Праўда, цяпер ужо была... Развёўся з ягодніцай...

— А не пагарачыўся? — Не! О, не... Падумай, дружка... Пэўна ж, сам будзеш жанаты?.. Алеся кінуў галавою. Лёнік, разгледваючы ўважліва суразмоўцу, распаліўся:

— Ці жа мала хто з нас, мукыкоў, га?... Былае, з'ездзіць свайго любой па лупскаж. Тыя на іх адразу ў суд, — у Лёнікавым голасе задрывалі і абурэнне, і крыўда.

— Хто каго любіць, той таго і чубіць... — Проста так выйшла... У сябра дзень нараджэння быў. Ну, і хачу піннуў я добра-такі. Дамоў завуляюся — яна і паперла на мяне: «А ўжо нейкую сабе завеў!».. І на мяне з кулакамі. Я адмакнуўся. А яна, брыдота, што робіць? Га?... Тут жа тэлефану да свайго маці: «Запіў, зазгуляў, позна прыцёгся, забівае, а-я-яй!»... Чорт ведама, чаго набралася. А тая — у міліцыю... І прышлылі мне, а божака ты мой!.. і тое, і гэта... Надта ж старалася цешча... І я вось ужо га-док «адхімічы»...

— Бач ты, як яно ў жыцці бывае?! — паспачуваў Лёніку напарнік.

— З усякім усё можа здарыцца, — разважыў ён. — У народзе недарма ж кажуць: астрогу бойся, жаробы сцеражыся, торбы не шурайся!..

— А нашчадкі вашы цяпер як?... — Дзеці? Не даў бог імі абзавесціся... Мы ж і дзвух гадоў не пажылі. Нашых мужчынскіх мазгоў часам бывае, мусіць, мала, каб зразумець, што такое жанчына...

Некалькі калодак, але ўжо моўчкі, яны адплавалі яшчэ. Нечакана з'явіўся пасланец ад брыгадзіра і перадаў прасьбу тэрмінова «перарыскавацца» на суседнюю жыт'велагадоўчую ферму — прыбыць, маўляў, у распрадэжжэе тамашняй загадчыцы, выпрацаць з-пад маленкіх цялятак грошай...

— Каб не мы, «хімікі», то ў гэтай гаспадарцы, далбог, не было б каму рабіць... Свае да працы не рвудца. Ды і колькі ты працаздольных у вёсках цяпер засталося?! І тыя саматгёт ціснюць і без меры жукцяць...

Неўзабаве «хіміка» ўжо ледзь не абдымала загадчыца формы — жанчына вострая, як адразу звярнуў увагу Алеся, на язычок.

— А хто будзе гэты чалавек? — папелэла яна адразу ў расчыты. — Разам з табою таксама абдыбае? Можна, і ён сваю кралю адмалаціў?..

— Не! — сказаў Лёнік сваёй прыцельчы. — Алеся тут ад «біркі

працы». Адшчыроўвае ўстаноўлены дзень, інакш, кажа, на хлеб і халодную ваду яму не дадуць... — А!.. Значыцца, ці выкіншцітай яму зрабілі, ці мо па дурноце і сам у такіх няроўнасчэ часты кінюў. Але, пэўна ж, не без жанобчы абшлосся, — не ўгамонявалася з падагульненнямі і высновамі загадчыца.

— Скарачаны! — толькі і паспеў вызначыць пра сябе Алеся. Загадчыца фермы, адчушыў свой верх, і далей па словы ў кішэнь не лезла:

— А, відаць, не на цякай рабонце быў. Ручаныкі-то — чысненейка! Калі усё, што патрабавалася, «мужычкі» зрабілі, Лёнік, перад тым як рысыцца на дамах, прызнаўся Алеся:

— Хоць, ведаеш, і брыдкавата будзе казаць, але... — ён паказаў на разбухлае рукаво курткі. — Во! Спагадлівячы тугэйшя жанчынкідзярачкі літровую бутэлечку сырадою ўдружылі. Пракляпчу, з макаронай за мілую душу пайдзе... Па-вячэраю, значыцца, сёння таксама задарма... На «хіміі», каб ведаў, не кормяць. Сам сабе павінен харчаван забяспечваць... А ў гэтым сельгаскааператыве, як з дня ў дзень ні шчырыў, на больш, як семдзесят тысячнаў зарплатаў ў месяц не разлічвай... Мне ж яшчэ, браток, да глыбокай восені адбываць, — у вачах Лёніка заблішчав сум...

— А можа, дасць Бог, меней. А раптам якая амністыя выйдзе?.. — «Амністыя, амністыя...». Мена судьба обчистила...? — не то напываць, не то проста дэкламаваць пачаў Лёнік. Яе хацёў сказаць яму штосьці сусцэпальнае, лагоднае на розвіт, але не паспеў. Ля самых іх — адкуль толькі і ўзяўся? — затармазіў беленцы «жыгуньляна». З яго літаральна выкінулася і кінулася да Лёніка, аберучу абхапіла яго за шыю пекная кабетка.

— Вось ты куды забраўся!.. Ледзь-ледзь адшукала... Лёнічак, любі мой, дрэнна мне без цябе... Дурная была, мамку неразумную паслухала... Я ўжо вась год, як зусі не сплю па начах... Табе харчу прывезла, лепшага апанрку прыхавіла... Смуктоку, родненькі, дарагі!.. Чакаю не дачакаюся...

Жанчына ўткнулася тварам Лёніку ў грудзі, яе плечы сталі ўздрыгваць. Той, адною рукою тулячы яе да сябе, другую падаў Алеся на развітанне, пры гэтым загаварыў да яго амаль шэптам, мякка, але нежк і ганарова:

— Ну, вось, здаецца, і напарочку ты мне, Алесяка, амністыю... Самую нечаканую!.. Разумееш?... Гэтая паненачка, думваю, ты ўжо, здагадаўся, — мая тая самая непуцёвая... Ах і люблю я я цябе!..

Апошнія Лёнікавы словы былі гучнымі, нібы ўдарылі ў зван, і адрасаваліся ўжо, вядома ж, не Алеся.

Алеся узеў кірунак дамоў. Ідучы дзе вільнямі сцехжкам, дзе напрамкі цераз палеткі, у сваёй рукаві ён яшчэ доўга адчуваў нейкае асаблівае цяпло развіталнага поцёку Лёнікавай. І ніяк не адставалі ад яго думкі пра гэтага чалавека.

«Обчистила!», згадалася Лёнікава распеўнае дэкламаванне. Алеся раптам вельмі захацелася, каб гэтым бяскрыўдному «хіміку» і сапраўды звыўся ягоная амністыя, каб па-разумееўся ён са сваёю жонкай, а яшчэ каб Бог даў ім шмат дзеткаў...

А неўзабаве Алеся падлавіў сябе ўжо на тым, што з-за адпрацаванага «дня грамадскіх аплатных работ» яму прыяма не меней. Будзе налічана грашовая дапамога!... Ня-жыя нават такая, як і выказаўся Лёнік, — нібы той кот напалаць. Але ж ягоная адзіная, можа, ужо перастане, ледзь што, усяляк плывзугаць пра яго скарачэнне. А то, як той казаў, і днём і ночку не сціхае: «А ты, мусіць, супраць начальства шую. Трэча-чаго набралася. А тая — у міліцыю... І прышлылі мне, а божака ты мой!.. і тое, і гэта... Надта ж старалася цешча... І я вось ужо га-док «адхімічы»...

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

«ГАВОРЫШ ПА-БЕЛАРУСКУ, ЗНАЧЫЦЬ, НАЛЕЖЫШ ДА ЭЛІТЫ»

Мова — душа народа

— Вось калі б «начныя матылькі» ля гатэля «Турыст» з кліентамі дамаўляліся па-беларуску, тады можна было б казаць, што наша мова слухна развіваецца... Між іншым, гэтую думку выказаў мой калега на адной з міжнародных навуковых канферэнцый...

Мой суразмоўца прафесар Іван Штэйнер усміхаецца хітра і глядзіць з акна кафедры налева. Туды, дзе і знаходзіцца гэты самы гатэль, і разважае пра лёс беларускай літаратуры. Я яго ведаю чвэрць стагоддзя і таму падхольваю.

— Іван Фёдаравіч, дык яны б у замежнага кліента карысталіся асаблівай папулярнасцю, трэба тэрмінова ім гэта растлумачыць. Маглі б, пры пэўнай маркетынгавай палітыцы ў іх справе, атрымаваць двайны ганарар.

Размова тым часам ідзе пра гумар, уласцівы беларусам. І загадкаў кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— У сваёй апошняй кніжцы «Ех proptu — ех proposito» я пішу і пра спецыфіку гумару. Есць там такі раздзел: «Сакральная крыніца гумару — не радасць, а гора». У беларусаў такая якаяж доля была, каб мя, як аўцюкоўчы жахуць, каб не смяляся, даўно б павесіліся — іронія выратоўвала. Яны гатовыя і самі з сябе пасмяяцца, і з усяго іншага. Пра беларускі гумар часта кажуць толькі як пра сялянскі. Але ж быў і гумар тых жа Радзівілаў.

Ведаець анекдот ад сябра Караля Станіслава Радзівіла Леона Бароўскага? Ён расказвае, што яго конь не мог перакваціць мур, а калі ядро трапіла ў каня і ад яго засталася палавіна, той нарэшце перакочыў. Пазнаець, што гэта нам нагадвае? Так, твор Распа — аўтара прыгодаў барона Мюнхэўлена. А вась яшчэ адна добрая гісторыя: «Захаўся, — кажа Леон, — я ў сірэну. — І што? — пытае сябар. — Што-што... Нарadzілася сот тысяч сялянджоў». Жарты ў іх былі найвыклучнейшыя.

— Ну ў кніжцы ж не толькі анекдоты сабраныя? — Кніжка напісана ў форме эсэ. Гэта форма папулярная на Захадзе. Ведаець, кажуць: «Калі можаш — напішы раман. Калі не можаш — тады п'есу». Не атрымаваецца — малой графік біржавых каціровак. Калі і гэта не можаш — напішы тое, што ты хочаш і назаві гэта эсэ». Так, гэта эсэ, разважана пра усё і пра нічога. У нас няма акадэмічнасці, бо ад яе мукі дохнуць ад суму. Там узнімаюцца праблемы агульначалавечыя, культуральныя: што прымушала чалавека пісаць, ча яму ён раптам апанты, якую ролю ён адыгрывае ў гэтым плане калітаратары: алкаголь, сэкс.

— Іван Фёдаравіч Штэйнер як даследчык літаратуры выдатна ведае, як высока ўзялеца ў апошнія часы навукова-тэарэтычная думка літаратуразнаўцаў, але ў якасці выкладчыка літаратуры не горш ведае, як страшна далёкая акадэмічная навука ад масавага чытача — гэта цытата з прамовы да вайшай кнігі, напісанай доктарам філалагічных навук Міхасём Тыччынам...

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, доктар філалагічных навук Іван Штэйнер прыводзіць прыклады.

— Так, таму і назваў «Ех proptu — ех proposito». Значыць: экспромт-кафедры беларускай літаратуры Гомельскага дзяржаў

Замор'е

СКРОЗЬ БРУД І ХОЛАД

Забег на трываласць адбыўся ў мястэчку Вулвергемтан, што ў Англіі. Тысячы мужчын і жанчын сабраліся там, каб узяць удзел у Tough Guy Challenge 2009. На шляху ў іх была 21 пераходка — ледзяная вада, канаты, падпаленая зямля, калючка і іншыя. З вялікай колькасцю ўдзельнікаў, якія стартвалі, да фінішу дайшлі толькі не ўсе. Нехта па дарозе ламаў косткі, нехта пераахалоджваўся, а хтосьці і проста сыходзіў з дыстанцыі, не ў сілах працягнуць барацьбу. А пераможцаў наймацнейшы — Джэйміс Апітан.

КАРЫСНЫХ ВАМ КАШМАРАУ!

Начныя кашмары карысныя і нават крытычныя неабходныя для жыццянага чалавечка, заявіў фізік псіхолог Анці Рэвансуа.

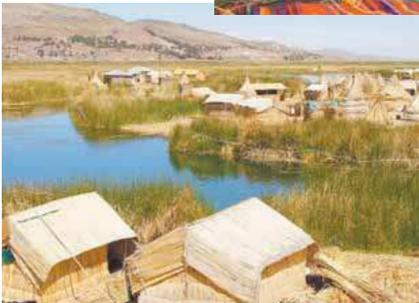

Сны аб падзенні з вышыні, праследванні страшнымі жывёламі, страце зубоў, няўдзячна на ўроку — усё гэта з'яўляецца спадчынай і багаццем чалавечай цывілізацыі, якая на працягу стагоддзяў была вымушана суапрацаваць самым розным і небяспечным выклікам, кажа вучоны. У выніку на заранку чалавечка роду паўстаў адмысловы псіхалагічны механізм, калі падчас сну мозг чалавек даследваў самыя небяспечныя сітуацыі і рыхтаваў яго да нечаканых паваротаў падзей. Пры гэтым «трэніроўкі» мелі выгляд сну, што ўзмацняла іх эмацыйны ўзровень. Вынікам гэтага стаў той факт, што ў рэальным жыцці чалавек быў унутрана гатовы да самых розных паваротаў падзей і капрызаў лёсу. Начныя кашмары стваралі ў падсвядомасці неабходныя нервовыя сувязі, якія дазвалялі чалавеку ў рэальным жыцці сапраўды эфектыўна, амаль аўтаматычна, дзейнічаць у момант найвышэйшай небяспекі.

АСТРАВЫ, ЯКІЯ ПЛАВАЮЦЬ

Калі стаць на лубы з 48 астравоў возера Тэтыка-ка, якія плаваюць, адчуваецца, як зямля рухаецца пад нагамі. Нібыта ходзіш па вадзе або плывеш на гэтай губчатай паверхні.

Дадно яшчэ індзейцы племені урос жылі на велізарных трысняговых лодках, але потым яны пабудавалі штучныя астравы, якія абжылі ў XIV стагоддзі. Гэта была жыццёвая неабходнасць. Такім спосабам урас пазбягалі сутрэч з індзейцамі аймара, таратуразнаўца, крытык, фалькларыст. Яго запісі «На імперыялістычнай вайне» паклалі пачатак дакументальнаму жанру ў беларускай літаратуры. Аўтар аповесці «Дзе душы», раман «Віленскія камунары», «Камароўскія хронікі» і інш. Збіраў беларускі фальклор. Распавесаны ў 1938 годзе, разбіліваны ў 1957-м.

ТАТУ І ЛЕДЯНЫЯ КАЛІЦАЦЫ

На востраве Хакайда ў Японіі, у гарналіжным курорце Тамаму адкрылі ўнікальны ледзяны гатэль, які з'яўляецца часткай цэлага комплексу з лёду з барам і ледзянай каліцай.

Пабудаваны з лёду гасцініца Alpha Resort Tomamus Ice Hotel уключае ў сябе толькі адзін двухмесны нумар, расцэнены пад ледзяным купалам. Каб прывесці тут ноч, варта назапасіцца немалой маразостойлівасцю — сталь,

інкамі і іспанскімі канкістадорамаі. Пласти трыснягу, якія завуцца tortoga, змешваюцца з чарназёмамі раслін, і востраў натуральна выйявае плавае па вадзе. Кожны месяц мужчыны займаюцца тым, што замяняюць старыя згнілыя з-за кантакту з вадою пласт на новы, таксама сплечены з трыснягу. У халуд і лодак тэрмін прыдатнасці таксама абмежаваны. Сёння толькі частка насельніцтва ўвесь час жыве на гэтых астравах. Больш няма ні аднаго карэннага ўраса. Мова знікла. Дарэчы, турызм пагібельна ўплывае на гэтыя мясціны. На поўнач ад паўострава Капачыка яшчэ можна знайсці сляды прымітыўнага жыцця, больш беднага і больш ізаляванага. Тых, хто жыве тут, рэдка бачаць чужынаў. У іх няма якасця-небудзь неадверта або агрэсіўнасці, проста яны асабліва, таксама як астравы. Унікальны ў цэлым свеце.

МУЖЧЫНАМ БОЛЬШ СПАКОЙНА НА ЎНІТАЗЕ

Уладальнік адной з венскіх кавярняў прыдумаў новы спосаб прыцягнуць кліентаў. Галоўныя менеджеры вырабілі паставіць уздоўж сцен устаноў унітазы, каб наведвальнікі-мужчыны адчувалі сябе больш камфортна.

Кіраўніцтва лічыць, што прыбыральна — гэтае апошняе месца на зямлі, дзе мужчына можа расслабіцца і адпачыць ад жанчын і розных раздражняльных рэчаў і падзей. Унітазы ўздоўж сцен хоць і сапраўдныя, але прызначаны толькі для сядзення: каналізацыя да іх не падведзена, таму выкарыстаць іх па прызначэнні гасці кавярні не могуць. Сярод кліентаў ёсць асобы абодвух паловаў, але, як адзначае гаспадар, спадар Хольцы, на дэкаратыўных унітазах сядзяць выключна мужчыны. «Унітаз для мужчын — гэта трон, — дзеліцца ўражаннямі адзін з наведвальнікаў. — І я сапраўды адчуваю сябе больш упэўнена, калі сяджу ў асяроддзі ўнітазаў». За арыгінальны дызайн венская кавярня Хольцы ў народзе ўжо прызвалі «ціхім месцам». Жыхары аўстрыйскай сталіцы лічаць, што вядомы на той для Еўропы адра кавярні дэкаратыўнага тыпу мянавіта яны. Мясоцвая легенда аб'явіла, што туркі ў 1529 годзе пакінулі мішкі з кавявым зернем перад варотамі Венны пасля няўдалай аблогі горада.

ГОРАД ПЕРАНЯСУЦЬ

Прынята канчатковае рашэнне аб пераносе найбуйнейшага горада шведскай Лапландыі, размешчанага за 145 кіламетраў за палярным кругам. Горад Кіруна з насельніцтвам у 18 тысяч чалавек быў перанесены на найбуйнейшым у свеце радовішчы жалезнай руды, якое мае ў даўжыню больш за чатыры кіламетры і не менш як паўтара кіламетра ўглыбіне.

Калі больш за стагоддзе таму горад будаваўся, лічылася, што пры тых тэмпах распрацоўкі радовішча неабходнасць пераносіць горад паўстане не раней чым праз тысяч гадоў, аднак прагрэс унёс у гэтыя планы свае карэкцыі. Такім чынам, перад насельніцтвам камуны і карпарацыі ЛКАВ, якая займаецца распрацоўкай руды, паўстала дилема: або значыцца шахта на здабычы руды, на якой занята больш за 10 працэнтаў насельніцтва, або пераносіць горад на іншае месца. У выніку было прынята рашэнне аб перамяшчэнні Кіруны на 4 кіламетры да паўночнага захаву ад сучаснага месцазнаходжання. Пакуль жа турысты могуць наведаць «падвойны» горад, які вядомы таксама адным з найлігнейшых падземных музеяў ў свеце. Таксама горад вядомы як сталіца шведскай Лапландыі з яе суровай палярнай прыродай, плямёнамаі саамаў і статкамі паўночных аленяў.

ТУТ НЕ САГРЭШЫСЯ

На востраве Хакайда ў Японіі, у гарналіжным курорце Тамаму адкрылі ўнікальны ледзяны гатэль, які з'яўляецца часткай цэлага комплексу з лёду з барам і ледзянай каліцай.

Пабудаваны з лёду гасцініца Alpha Resort Tomamus Ice Hotel уключае ў сябе толькі адзін двухмесны нумар, расцэнены пад ледзяным купалам. Каб прывесці тут ноч, варта назапасіцца немалой маразостойлівасцю — сталь,

крэслы і нават ложкаў у нумары зробленыя з лёду, а тэмпература можа апусціцца да -25 °С. Становішча крыху выратоўваюць пасцеленыя там шкуры, аднак гасцям усё роўна рэкамендуецца «зімаваць» ў тоўстых спальных мяшках. Каб падкрэсліць незвычайную прыгожасць халаднага боку курорта Тамаму, японскія інжынеры і навуковцы на працягу 9 гадоў распрацавалі ідэю ледзянога гатэля, у якім прадумалі ўсё да дробных дэталей. Службоўцы курорта велімі клопат пра гатэль, таўчычына сцен якога складае 15 сантыметраў, яны пастаянна распылююць снег на ледзяныя сцены гасцініцы, каб прамяня сонечныя прамяні не пашкодзілі іх. Двухмесны нумар і абед у ледзяноў сталовай каштуюць 696 долараў.

ТЫ ПАДУШЫ ЯГО

Handgum — новая цацка, аб'ядноўвае ў сабе несумяшчальныя ўласцівасці: ён вадкі і цвёрды адначасова.

Так-так, гэта тая самая «ньютонаўская вадкасць» — з-за складанай шматмернай формы малекул гэтае рэчыва можа скакаць, цягнуцца, драцца, магніціцца і нават часам святыхіцца.

А НЕКАТОРЫЯ ЯШЧЭ І МЯНЯЮЦЬ КОЛЕР АД ЦЕПЛЬНІ РУК

Гэтае сапраўднае тактыльнае вар'янта — знаходка для кінесэтэтыкаў. Звычайна яго дэдуша, цягнуць, ціскаюць і кідаюць, але ёсць яшчэ і шмат недаацэненых магчымасцяў: ад здымання злепкаў ключоў да жорсткіх жартаў над калегамі. Кажуць, гэтая штука валодае магнічнай прыцягальнай уласцівасцю — лубы, хто трымае яе ў руках, неадкладна і неперадаўна хоча сабе такую ж.

АПРАНІЦЕ ГАМАШЫ

Малады брэнд «Posso the Spa» вырашыўся на адраджэнне такога забытага ўсімі аксэсуара, як гамашы. Стыльныя скураныя гамашы лёгка ператвараюць любы абутак у шэд'юўр. Хоць не зусім зразумела, для чаго і каму можа спатрабіцца гэтая эпатажная дэталё да абутку? Хутчэй за ўсё, ствараючы сваю калекцыю, дызайнеры наўрад ці задумваліся пра яе практычнасць.

Гамашы (фр. garter) — пачынаючы без ступняў, якія даходзяць да калена. Апракцюцца над абуткам. Прызначаліся для абароны абутку, бо ён да пачатку масавай вытворчасці быў досыць драгім. Падрыцтваў Іван КУПАРВАС.

ШАХМАТЫ

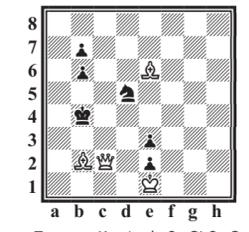
Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

3 ШАХМАТНАЙ КЛАСКІ

А. Галіцкі. «Шашечница», 1891 г.

Белыя: Кр1h, Фн2, Сб4, Ка3, Ке7, пп. с4, d5, e2 (8). Чорныя: Крd4, Лс8, Ка8, Ке3, пп. b5, b6, e4 (7). Мат за 2 ходы.

Белыя: Крe1, Фс2, Сб2, Се6 (4). Чорныя: Крb4, Кd5, пп. b6, b7, e2, e3 (6). Мат за 3 ходы.

У першай задачы праходзяць правільныя маты з цудоўным першым ходам. У другой таксама праходзяць правільныя маты, але ўжо рэха-хамелеонныя са звязкай чорнага князя.

Чакаем вашых адказаў.

МАЙСТРЫ МІНУЛАГА ЧАСУ

Наступная партыя згуляная выдатным нямецкім майстрам Другой паловы XIX стагоддзя Адольфам Андэрсанам (1818—1879). Цікавыя старонкі яго жыцця. Працаваў настаўнікам у гімназіі ў Браслаўлі (цяпер — Вроцлаў). У 1851 годзе ў Лондане ў першым міжнародным турніры лёгка перамог сваіх супернікаў. Здавалася б, па моцы гульні, па разуменні яе, камбінатываному дару яму доўгі час не будзе роўных. Але вось з'явілася зорка таленту Поля Морфі. Два моцныя шахматысты сустрэліся, і перамог амерыканец. Пасля рапторнага андыходу амерыканца ад шахмат Андэрсан зноў паказвае выдатныя вынікі: перамога на другім міжнародным турніры, выйгрыш матчаў у венгерскага шахматыста Кошіа, у Цукерторта, у іншых.

Вось як перамагў Андэрсан сваіх супернікаў. Прыводзім цікавую партыю.

Розанас — Андэрсан

Каралеўскі гамбіт, 1863 г.

1. e4 e5 2. f4 ef 3. Кf3 g5 4. h4 g4 5. Ке5 Кf6 6. Сс4 d5 7. ed Сd6 8. d4 Кh5 9. Сb5+ сb1 10. dc bc 11. К:с6 К:с6 12. С:с6+ Крf8 13. С:a8 Кg3 14. Лh2 Сf5 15. Сd5 Крg7 16. Кс3 Лe8+ 17. Крf2 Фb6 18. Ка4 Фа6 19. Кс3 Се5! 20. a4 Фf1+ 21. Ф:f1 С: d4 22. Се3 Л:e3 і чорныя здаліся.

Конкурс у наступных жанрах: дзюджохдоўкі (суддзя Я. Расамаха), трохходоўкі (А. Феактыстаў), шматходоўкі (Я. Уладзіміраў), эцюды (А. Селіванаў), заданыя на кааператывны мат (Б. Шорахаў), заданыя на зваротны мат (А. Лубоўскаў). Прызвы — бесплътная падліска на часопісы «Шахматная композиция», «Уральскі праблеміст» за 2010 год.

Кампазіцыі ў 2-х экзэмплях трэба дасылаць на адрас судзіарганізатара Г.Б.Згерскага — 121359, Масква, вул. Акадэміка Паўлава, д. 8, корп. 2, кв. 35. Тэрмін — да 31 мая 2009 года.

СЁННЯ

Месяц

Сонца Усход Захад Даўжыня дня

Мінск	7.23	17.25	10.02
Віцебск	7.16	17.12	9.56
Магілёў	7.13	17.15	10.02
Гомель	7.06	17.15	10.09
Брэст	7.38	17.41	10.03
Гродна	7.35	17.45	10.10

Апошняя квадра. Месяц у сузор'і Стральца.

ІМЯНЫ

Пр. Агафі, Макара. К. Канстанцы, Альберта, Максіма, Сымона.

НАДВОР'Е на заўтра

Геомагнітныя узрушэнні

23 02 05
20 02 05
17 02 08
14 02 11

ВІЦЕБСК 747 мм р.в.с.с. -5...-3°
ГРОДНА 751 мм р.в.с.с. -3...-1°
МІНСК 742 мм р.в.с.с. -4...-4°
МАГІЛЕЎ 746 мм р.в.с.с. -7...-5°
БРЭСТ 750 мм р.в.с.с. -1...-2°
ГОМЕЛЬ 753 мм р.в.с.с. -5...-3°

ВАРШАВА -2...0°
ВІЛЬНЮС -4...-2°
МІНІ 1...+1°
МАСКВА -6...-4°
РЫГА -3...-1°
С.ПЕЦЯРБУРГ -6...-4°

Абзначэнні: — німа прыкметных геомагнітных узрушэнняў — новыя геомагнітныя узрушэнні — малая геомагнітная бура

...і суседзі

18 лютага

1893 год — нарадзіўся Максім Іванавіч Гарэцкі, выдатны беларускі пісьменнік, літаратуразнаўца, крытык, фалькларыст. Яго запісі «На імперыялістычнай вайне» паклалі пачатак дакументальнаму жанру ў беларускай літаратуры. Аўтар аповесці «Дзе душы», раман «Віленскія камунары», «Камароўскія хронікі» і інш. Збіраў беларускі фальклор. Распавесаны ў 1938 годзе, разбіліваны ў 1957-м.

1941 год — камандуючы Асобай Заходняй ваеннай акругі генерал Дамітрый Паўлаў зварнуўся ў ЦК КП(Б) з ініцыятывай хутэйшага будаўніцтва дарог на заходніх межах СССР для падрыхтоўкі абароны ад нямецкага нападу.

«Я бачыў далей, таму што стаў на плячэ гігантаў».

Ісаак Ньютан (1643—1727), англійскі фізік.

КОМІН

Пячны комін, таксама як і печ, быў у цэнтры ўвагі нашых продкаў. Спецыфічны «выхад» з хаты лічыўся своеасаблівым каналам паміж «гэтым і тым» светам: нашы продкі верылі, што з камінем вылятаюць і праз яго прылятаюць нячыстая сіла, душы памерлых продкаў, хваробы, доля-нядольна нованароджанага і г.д.

- У памінальныя дні, якія наладжваліся на працягу года, пячны комін адкрывалі, каб душы продкаў маглі трапіць у хату і пагаставаць там, што гаспадары спецыяльна пакінулі на сталае на ўсю ноч.
- Калі ў хаче нехта паміраў, комін закрывалі, а дзверы адчынілі, каб душа «не вылецела» ў комін і не дасталася д'яблу. А калі паміраў вядзьмак, рабілі ўсё наадварот.
- Пры набліжэнні навальніцы трэба было абавязкова закрыць комін, каб нячыстая сіла не трапілі ў хату, і Ілья-Грамаверцак не стукнуў маланкай і не папаліў усё навокал.
- Імкнуліся трымаць комін зачыненым, калі ў хаче была цяжарная жанчына. Хвалейлася за тое, каб нячыстая сіла не скрала душу яшчэ не народжанага дзіцця.
- На працягу года былі дні, калі комін трэба было абавязкова трымаць закрытым, напрыклад, 18 лютага. Старыя людзі казалі, што ў такіх дні «нячыстая сіла ў выглядзе птушак шукае прытулак» і можа залезць у хату.
- Калі гублялася хатняя жывёла, гаспадыня кікала яе менавіта праз пячны комін, лічылася, што добрая сіла, якія ахоўваюць хату, абавязкова дапамогуць вярнуць згубленую жывёлу дадому.
- Не кожны пячкі мог скласці добрую печ, а толькі той, хто ведаў пэўную інфармацыю і меў прафесійныя навыкі, якія перадаваліся ад дзеда ўнучкам і захоўваліся ў тайне. Напрыклад, печ трэба класці ў новы Месяц і абавязкова ў поўню.
- Па помылі ці вугельчыкам у печы, па гуку з пячнага коміну нашы продкі маглі прадказваць надвор'е:
 - моцная цяга — на мараз, слабая — да адлігі;
 - чырвоны польмя — да маразоў, белая — на сырое надвор'е;
 - польмя ў печы трашчыць — да моцных маразоў; міргае — да дажджу.
- Акрамя гэтага, печ была пэўным інфарматарам для досведных людзей:
 - з печы скокнў вугельчык — чакай злоснага гасця;
 - у печы штошці «ухае» — хтосьці пойдзе з хаты;
 - раптоўна выпала цагляна — да смерці каго-небудзь з жанчын сям'і або роду.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усімхнёмся!

- Участковы гутарыць з дзедам, злосным самагоншчыкам.
- Мікіцкі, спыні гнаць!
- Гнаў, гано і гнаць буду!
- Пасадзім да чортавай маці!
- Сын гнаць будзе.
- І яго пасадым!
- Унук будзе.
- І унук пасадым!
- Ну, а тады я ўжо выйдзі!

Учора каля 11 гадзін экскурсавод Сідарава захапіла аўтобус з турыстамі і чатыры гадзіны ўтрымлівала іх у закладніках, распавядаючы няшчасную гісторыю горада.

— Наша «ноу-хаў» — бригады падра.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 33.538 экз. Індэк 63850. Зак. № 870. Нумар падпісаны ў 1930. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

1. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 2. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 3. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 4. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 5. Дзіцячы аўтобус у Востраў.

1. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 2. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 3. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 4. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 5. Дзіцячы аўтобус у Востраў.

1. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 2. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 3. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 4. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 5. Дзіцячы аўтобус у Востраў.

1. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 2. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 3. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 4. Дзіцячы аўтобус у Востраў. 5. Дзіцячы аўтобус у Востраў.

ЗЛОДЗЕЙ СЯРОД СВАІХ

У в. Ліпнікі Драгічынскага раёна вядзецца будаўніцтва Дома культуры. Майстар ПМК выявіў, што з аб'екта зніклі 22 рулоны «Уніфлексу» (матэрыял для пакрыцця даху). Да пошукі злодзей падключылася міліцыя і рулоны знайшлі ў свайго работніка.

ВУЧЫЦЬ СЫНА

Пенсіянеркі з в. Палонка Баранавіцкага раёна заявілі ў міліцыю, што нехта пакрыўдзіў і іх падваляла навясныя замкі і выкраў нарыхтаваныя на зіму прадукты. Злодзей забралі ўсе слойкі з салёным і марынаваным. Следства выйшла на аднавяскоўку, якая разам са сваім сынам-ліцэістам пабывала ў тых падвалах.

Сымон СЫСТУНОВІЧ.

Пацалуй і пахудзееш!

Мужчыны, якія цалуюць сваіх жонак

перад адыходам на працу, жывуць на 5 гадоў больш

Вучоныя прыйшлі да высновы, што пацалункі вельмі важныя ў жыцці чалавек.

У момант сударанання вуснаў у арганізме выпрацоўваюцца асабліва гармоны задавальнення — нейрапептыды, дзякуючы якім чалавек адчувае асалоду. Гэтыя гармоны, як сцвярджаюць вучоныя, важныя для нармальнай работы нервовай сістэмы.

Пацалунк таксама, як высветлілася, павялічвае частату скарачэння сардэчнай м'язцы ў мужчын да 100, а ў жанчын да 108 у хвіліну. Замест 20 звычайных удыхаў у хвіліну тыя, што цалуюцца, робяць 60. Гэта паляпшае крываток, а значыць, змяншае рызыка сардэчна-сасудзістых захворванняў.

Чаму ж людзі цалуюцца? У арганізме выпрацоўваюцца рэчыва, якое па сваім наркатычным уздзеянні ў 200 разоў перавышае морфій, — тых, хто цалуюцца, напайнае пачуццё радасці, захаплення і шчасця. Пацалунк прыводзіць у рух 39 мышаў твару: такая трэніроўка з'яўляецца цудоўнай прафілактыкай маршчынаў. Калі людзі цалуюцца, то яны перадаюць адзін аднаму комплекс рэчываў — тлывізуецца больш як 400 мышаў.

Іх узмоцненае кровазабеспячэнне паляпшае колер твару, умацоўвае зубы, пазбягае ад маршчынаў. Рамантычны пацалунк спывае каля двух-трох калорый, французцы — ад пяці і больш.

Вучоныя прыйшлі да высновы, што мужчыны, якія цалуюць сваіх жонак перад тым, як ісці на пра-

цу, жывуць на пяць гадоў больш. А жанчыны, «якія купаюцца» ў пацалунках, нараджаюць лягчэй, чым «недацалаваныя». Страсны пацалунк працягласцю 90 секунду па вышэйшэ крыві, пульс і ўзровень гармонаў у жонкі.

У 50-х гадах англійскімі вучонымі было вызначана, што падчас пацалунку ад аднаго партнёра да другога перадаецца 278 розных культур бактэрый. Аднак гэта не падстава для пацалункаў, бо каля 90% з гэтых бактэрый не небяспечныя. Але ўсё ж варта памятаць і пра астатнія 10% (напрыклад, герпес, гепатіт).

Статыстыка сцвярджае, што, як правіла, ёўрапеец за дзень цалуюцца каля 7 разоў, маладыя людзі — прыкладна 12, а людзі, якім больш за 50, — у сярэднім 2 разы. 12% аптычных не маглі ўспомніць, калі цалаваліся апошні раз.

У пацалунку ёсць яшчэ адна неаспрэчана перавага — яны з'яўляюцца добрым сродкам ад хронічных зах